

כי ירחם יהוה את יעקב	בגלל שד' ירחם על יעקב, לכן תתקרב הפורענות של בבל, כי בחורבן בבל תהיה ישועה לישראל,
ובחר עוד בישראל	וד' יבחר פעם נוספת בכל ישראל בימי המשיח ותהיה גאולה שלמה,
והניחם על אדמתם	ואז יתן ד' מנוחה לעמו ישראל על אדמתם,
ונלוה הגר עליהם	ויתחברו גרים,
ונספחו על בית יעקב:	ויתווספו על בית ישראל.
ולקחום עמים	העמים יקחו את ישראל שגלו לארצם,
והביאום אל מקומם	ויביאו אותם אל מקומם לארץ ישראל,
והתנחלום בית ישראל על אדמת יהוה	ובני ישראל כאשר יהיו בארצם ינחלו מהגויים,
לעבדים ולשפחות	להיות להם עבדים ושפחות,
והיו שבים לשביהם	וישראל ישובו את הגוים שבעבר שבו אותם,
ורדו בני גשיהם:	וימשלו באלו שלחצו אותם.
והיה ביום הניח יהוה לך	עכשיו חוזר לדבר על מפלת בבל. ביום מפלת בבל, יתן ד' מנוחה לישראל,
מעצבך	ממה שהיה עד עכשיו בעצב,
ומרגזך	וממה שהיה עד עכשיו בחרדה,
ומן העבדה הקשה אשר עבד בך:	ומן העבודה הקשה שהעבידם מלך בבל.
ונשאת	ואז תרים קול
המשל הזה על מלך בבל	לומר המשל הזה על מלך בבל,
ואמרת איך שבת נגש	איך קרה הדבר הזה שמי לחץ אותנו בטל מן העולם,
שבתה מדהבה:	איך בטלה העדה המוזהבת, בעלת העשירות.
שבר יהוה מטה רשעים	ד' שבר את בבל שהיו מכים באומות כמו מקל,
שפט מ' שלים:	מקל של המושלים.
מכה עמים בעברה	בבל היתה מכה את העמים בכעס,
מכת בלתי סרה	היה מכה מכה שלא תסור מהמכה,

בגלל שמשל על הגוים בכעס,	רִדָּה בְּאֶף גּוֹיִם
לכן יהיה עכשיו נרדף בלי מונע, כלומר ירדפו אותו עד שיכלה.	מִרְדָּף בְּלִי חֹשֶׁךְ:
כשנבוכדנאצר נפל באה מנוחה,	נָחָה
ושקט לכל הארץ,	שָׁקֵטָה כָּל הָאָרֶץ
וכל האנשים פתחו פיהם לשיר.	פָּצְחוּ רְנָה:
שרי ושליטי האומות הנמשלים לעצי ברוש וארזי הלבנון ישמחו,	גַּם בְּרוּשִׁים שִׁמְחוּ לְךָ אַרְזֵי לְבָנוֹן
ויגידו מאז שאתה נבוכדנאצר מת,	מֵאֵז שָׁכַבְתָּ
לא יעלה עלינו עוד הכורת.	לֹא יַעֲלֶה הַכֹּרֶת עָלֵינוּ:
האנשים שנמצאים בשאול (בקבר, בגהינם) חרדו ופחדו,	שָׁאוּל מִתַּחַת רִגְזָה לְךָ
כאשר נבוכדנאצר בא לשם,	לִקְרַאת בּוֹאֶךָ
השאול עורר את כל המתים הנקראים רפאים, (כי הם רפויים וחלשים על ידי המיתה),	עוֹרֵר לְךָ רַפְאִים
את השרים המנהיגים את העם (כמו העתודים ההולכים בראש העדר) יעורר השאול,	כָּל עֵתוּדֵי אֶרֶץ
ואת כל מלכי הגוים שבשאול יקים מכסאותיהם.	הַקִּים מְכַסְאוֹתֵם כֹּל מַלְכֵי גּוֹיִם:
כולם ירימו קול ויאמרו לך,	כָּלֵם יַעֲנוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיךָ
גם אתה חלית כמונו, יסורי הגהינם כמונו,	גַּם אַתָּה חָלִיתָ כָּמוֹנוּ
ואתה דומה לנו בדבר הזה.	אֵלֵינוּ נִמְשַׁלְתָּ:
הגאווה שהתגאית בחייך ירדה אל השאול,	הוֹרֵד שָׁאוּל גְּאוֹנְךָ
קול רעש הנבלים וכלי הנגינה שנשמע בביתך ירד אל השאול,	הַמִּית נְבִלֶיךָ
המשכב שהציעו לך לשכב יהיה רמה,	תַּחְתֶּיךָ יַצַּע רִמָּה
והכיסוי שיכסה אותך יהיו תולעים.	וּמְכַסֶּיךָ תוֹלְעָה:
איך אתה שהיית ברום המעלה נפלת למטה,	אֵיךְ נָפַלְתָּ מִשָּׁמַיִם
הרי היית דומה לכוכב המאיר מאד בשחר,	הִילַל בֶּן שָׁחַר

נְכַרְתָּ לִפְּוֹל עַד לְאַרְץ,	נְגַדְתָּ לְאַרְץ
אַתָּה שֶׁהֵייתָ מִפִּיל גּוֹרְלוֹת עַל הָאוֹמוֹת אֶת מִי לִכְבוֹשׁ.	חֹלֵשׁ עַל גּוֹיִם:
חֲשַׁבְתָּ בִלְבַבְךָ,	וְאַתָּה אָמַרְתָּ בִלְבַבְךָ
אַעֲלֶה בַּמַּעֲלָה (לְשָׁמַיִם) לְמִשׁוֹל עַל כּוֹלֵם,	הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה
מֵעַל כּוֹכְבֵי הַשָּׁמַיִם אֲשִׁים אֶת כֶּסֶאִי,	מִמַּעַל לְכוֹכְבֵי אֵל אֲרִים כֶּסֶאִי
וְאֲשַׁב בְּהַר מוֹעֵד יִשְׂרָאֵל וְהִשְׁכִּינָהּ,	וְאֲשַׁב בְּהַר מוֹעֵד
צִיּוֹן שְׁעוֹמַדַת בְּצִפּוֹן יְרוּשָׁלַיִם.	בִּירְכַתִּי צִפּוֹן:
אַעֲלֶה עַל גְּבֵהֵי הָעֲנָנִים,	אַעֲלֶה עַל בְּמַתִּי עֵב
אַהִיָּה דוֹמָה לְד' הָעֲלִיּוֹן שֶׁהוּא מוֹפְרָד מִבְּנֵי אָדָם.	אָדָמָה לְעֲלִיּוֹן:
אֲךָ לֹא יִהְיֶה כֶּךָ,	אֲךָ
אַלֹא תוֹרֵד לְשֹׁאֵל,	אַל שֹׁאֵל תוֹרֵד
לְתַחֲתִית הַבּוֹר.	אַל יִרְכַתִּי בּוֹר:
הַרְוִאִים אוֹתְךָ,	רֹאֲיֶךָ
בְּשֹׁאֵל יִסְתַּכְּלוּ בְּכוֹוֹנַת הַלֵּב,	אַלֶיךָ יִשְׁגִּיחוּ אֶלֶיךָ
הַתְּבוֹנְנוּ, וַיֹּאמְרוּ,	יִתְּבוֹנְנוּ
הֵיטֵכֵן שִׁזָּה הָאִישׁ שֶׁהִיָּה מִרְעִיד בְּחַיִּיו אֶת הָאַרְץ,	הִזָּה הָאִישׁ מִרְגִּיז הָאַרְץ
וּמַחְרִיד כָּל הַמַּמְלָכוֹת.	מִרְעִישׁ מַמְלָכוֹת:
שֵׁם הַמְּקוֹמוֹת הַמְּיוֹשְׁבִים שִׁמְמָה כַּמְדַּבֵּר,	שֵׁם תֵּבֵל כַּמְדַּבֵּר
וְגַם אֶת הָעָרִים שֶׁל עֲצָמוֹ הָרִס בְּכַעֲסוֹ,	וְעָרָיו הָרִס
לֹא הִתִּיר הָאֲסוּרִים לִלְכַת הַבַּיִתָּה.	אַסִּירָיו לֹא פָתַח בַּיִתָּה:
כָּל אֶחָד מִמְּלֹכֵי הַגּוֹיִם,	כָּל מְלֹכֵי גּוֹיִם כָּלֵם
יִשְׁכַּב בְּכַבּוֹד בְּקִבְרוֹ.	שָׁכְבוּ בְּכַבּוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ:
אַבֵּל אוֹתְךָ נְבוֹכַדְנֶצַּר יִזְרְקוּ מִקְּבֻרְךָ,	וְאַתָּה הַשְּׁלַכְתָּ מִקְּבֻרְךָ
כַּעֲנַף מִתּוֹעֵב, בִּלְבוֹשׁ מְלוֹכְךָ,	כִּנְצֵר נִתְעֵב
כְּמוֹ לְבוֹשׁ הַרוֹגִים,	לְבוֹשׁ הַרְגִים
שֶׁנִּדְקְרוּ בְּחָרֵב,	מִטְ עֵנֵי חָרֵב
שֶׁמְרוֹב הַלְּכֹלֵךְ יוֹרְדִים בְּמִלְבוּשִׁים כְּאֵלוֹ	יֹרְדֵי אֵל אֲבֵנֵי בּוֹר

לעומק הבור שיש שם אבנים,	
וכך יגררו את פגרו שנרמס. (פגר הכוונה גוף מת).	כִּפְגֵר מוֹבֵס:
לא תהיה כאחד ממלכי הגוים לשכב בכבוד בקבר,	לֹא יַחַד אַתֶּם בְּקִבּוּרָה
בגלל שהשחת ארצך,	כִּי אֶרֶץ שִׁחַת
והרגת את עמך, לכן פחד בנך למלוך עד שיוציאוך מקברך לעין כל,	עַמֶּךָ הִרְגַת
לא לזמן רב יגידו שאלו מזרע נבוכדנצאר, כי יכרתו.	לֹא יִקְרָא לְעוֹלָם זֶרַע מְרַעִים:
האומות יאמרו זה לזה הכינו לבניו מקום לטבוח אותם,	הִכִּינוּ לְבָנָיו מִטְבַּח
בגלל החטא של האבות שלהם,	בְּעוֹן אֲבוֹתָם
כדי שלא יקומו לרשת הארץ,	בִּל יִקְמוּ וְיִרְשׁוּ אֶרֶץ
וכאשר יכרת הוא וזרעו יתמלאו פני התבל בערים, כי לא יהיה עוד מי שיהרוס אותן.	וּמְלֹאוּ פְּנֵי תֵבֶל עָרִים:
אומר ד', אקום להפרע מבבל,	וְקָמְתִי עֲלֵיהֶם נְאֻם יְהוָה צְבָאוֹת
אכרית מבבל זכרו	וְהִכְרַתִּי לְבַבֶּל שֵׁם
שלא ישאר אף אחד מקרוביו,	וּשְׂאֵר
לא בן	וּבֵן
ולא נכד,	וְנֶכֶד
כך אומר ד'.	נְאֻם יְהוָה:
ד' נשבע,	נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר
כמו שמה שחשבתי על אשור היה להם,	אִם לֹא כְּאֲשֶׁר דִּמְיַתִּי כֵּן הִיְתָה
כן מה שחשבתי על בבל יתקיים בהם.	וְכִאֲשֶׁר יַעֲצִיתִי הִיא תִקּוּם:
מחשבתי היתה לשבור את אשור בארצי כי נפל סביב ירושלים,	לְשֹׁבֵר אֲשׁוּר בְּאַרְצִי
ועל ההרים שלי ארמוס אותו,	וְעַל הָרֵי אֲבוֹסָנוּ
אז יסור מישראל העול ששמו על ישראל,	וְסָר מֵעֲלֵיהֶם עֹלוֹ
והמשא שהעמיס אשור על כתפו של ישראל יסור ממנו.	וְסָבְלוּ מֵעַל שִׁכְמוֹ יִסּוּר:
העצה היעוצה על כל הארץ,	זֹאת הָעֵצָה הַיְעוּצָה עַל כָּל הָאָרֶץ

וְזֹאת הַיַּד הַנְּטוּיָה	והיד הנטויה,
עַל כָּל הַגּוֹיִם:	תהיה על בבל בשעתה ועל אשור בשעתו.
כִּי יֵהְיֶה זֶה צְבָאוֹת יַעֲזֵךְ	הלא ד' יעץ את העצה,
וּמִי יִפֹּר	ומי יוכל לבטלה,
וַיִּדּוּ הַנְּטוּיָה	וידו של ד' נטויה להכותם,
וּמִי יִשִּׁיבֶנָה:	ומי יוכל להשיב אותה.
	עתה בא לדבר על פלשתים, ונבואה זו אמר בשנת מות המלך אחז.
בְּשָׁנַת מוֹת הַמֶּלֶךְ אַחַז הָיָה הַמֶּשָׂא הַזֶּה:	המלכים שמלכו עד אחז היו מכים בפלשתים ובימיו נחלשה המלכות.
אַל תִּשְׁמַחֵי פְּלֶשֶׁת כָּלְךָ	ועל כך אומר הנביא, אל תשמחי כל ארץ פלשתים,
כִּי נִשְׁבַּר שִׁבְט מִיֶּכָךְ	שנשבר המקל שהיה מכה בך,
כִּי מִשׁ רֶשׁ נָחַשׁ יֵצֵא צָפֵעַ	כי משורש הנחש היינו המלכים שקדמו יצא נחש הנקרא צפע הוא חזקיהו המלך,
וּפְרִיּוֹ שָׂרָף מְעוֹפֵף:	והפרי שיגדל יהיה נחש רע שָׂרָף מהר כמו עוף מעופף.
וְרָעוּ בְּכוֹרֵי דָלִים וְאַבְיוֹנִים	הגדולים והחשובים שבישראל שעתה הם דלים, יהיו רועים במרעה שמן בימי חזקיהו,
לִבְטַח יִרְבְּצוּ	ושאר העם ישכון לבטח,
וְהַמַּתִּי בְּרַעַב שָׂרֵשֶׁךְ	את עיקר פלשת אמית ברעב,
וּשְׂאֵרֵיִתְךָ יִהְיֶה גֹ:	ומי שישאר יהרגו חזקיהו בחרב.
הַיְלִילִי שֶׁעַר	פלשת תיללי על כי נחרב השער,
זַעֲקֵי עִיר	וזעקי מרה על השממה שבעיר,
נִמּוֹג פְּלֶשֶׁת כָּלְךָ	כל פלשת נמסה ונחרבה,
כִּי מִצָּפוֹן עֵשֶׂן בָּא	מארץ ישראל היושבת בצפון מזרח של פלשת תבֹא פורענות קשה כענן,
וְאֵין בּוֹדֵד בְּמוֹעֲדָיו:	ובמועד שקבעו להלחם אף חייל מחיילי חזקיהו לא יבא בודד, כי כולם יבֹאוּ.
וַיְמַה יַעֲנֶה מְלֶאכִי גוֹי	כל אחד משלוחי האומות שהולכים מארץ לארץ, כאשר ישאלו אותם מה דבר חדש אירע,

כי יהי זה יסד ציון	ישיבו, ד' יסד את ציון שסנחריב לא גבר עליה,
ובה יחסו עניי עמו:	ובציון הסתתרו עניי עמו, מפני סנחריב.
פרק טו	פרק טו
משא מואב	נבואה שמתנבא על מואב.
כי בליל שדד ער מואב	בלילה בעת השינה בא השודד ושדד את העיר ער שבמואב,
נדמה	גם העם נכרת,
כי בליל שדד קיר מואב	וכן את העיר קיר שבמואב,
נדמה:	וגם העם נכרת (נדמה).
עלה הבית	מואב עלה לבית העבודה זרה,
ודיבן הבמות לבכי	ואנשי דיבון עלו על הבמות לבכות, שהעבודה זרה תרחם עליהם,
על נבו ועל מידבא מואב ייליל	מואב מיללת על חורבן הערים נבו ומידבא,
בכל ראשיו קרחה	ומורטים מצער שערות ראשם,
כל זקן גרועה:	ותולשים שער זקנם.
בחוצתיו חגרו שק	בחוץ בפרסום חגרו שקים מחמת אבל וצער,
על גגותיה וברחב תיה כל ה ייליל	ועל הגגות וברחובות מיילים,
י רד בבכי:	ומשמיעים קול נהימה בבכי.
ותזעק חשבון ואלעה	עדת חשבון ואלעה מערי מואב זעקה,
עד יהץ נשמע קולם	וקול הזעקה נשמעה עד יהץ,
על כן	ובגלל זעקת העם,
חלצי מואב	גם החיילים המזויינים של מואב,
יריעו נפשו	הריעו תרועת שבר,
ירעה לו:	על עצמם.
לבי למואב יזעק	כל אחד מאנשי מואב אומר, אני זועק במרירות לבי ולא זעקה חיצונית,
בריחה עד צער	וכך אומרים, כל מואב ברחו עד צער,
עגלת שלשיה	אע"פ שהיתה מדינה חשובה, כעגל שלישי לבטן שהוא מאד חשוב ומשובח,

כאשר יברחו דרך הר לוחית יבכו,	כִּי מַעֲלָה הַלּוּחִית בְּכִי יַעֲלֶה בּוֹ
וכאשר יעברו במורד חורונים,	כִּי דֶרֶךְ חוֹר נִים
יעוררו זעקת שבר.	זַעֲקַת שֶׁבֶר יַעֲרוּ:
עיקר השבח של מואב שיש לה מרעה שמן ודשן.	
אומר הנביא, מי הנהר שנקרא נְמָרִים יתייבש,	כִּי מִי נְמָרִים מְשֻׁמוֹת יִהְיוּ
ויתייבש החציר,	כִּי יִבֶּשׂ חֲצִיר
ויכלה הדשא,	כָּלָה דֶשֶׁא
ויראה כאילו לא היה שם ירק מעולם.	יֶרֶק לֹא הָיָה:
בגלל המלחמה הכבדה,	עַל כֵּן
את ריבוי הממון שאספו המואבים,	יִתְרָה עָשָׂה
ושגנוז אצלם,	וּפְקַדְתֶּם
אל ענפי ערבה העומדים ליד הנחל יקחום, כדי להטמינם מעיני השודדים.	עַל נַחַל הָעֲרָבִים יִשְׂאוּם:
בכל הגבול מסביב מואב תִּשְׁמַע קוֹל זַעֲקַת מוֹאֵב,	כִּי הַקִּיפָה הַזַּעֲקָה אֶת גְּבוּל מוֹאֵב
ויללתם תשמע עד אגלים ובאר אלים, שהם בסוף גבול מואב.	עַד אֲגָלִים יִלְלֶתָהּ וּבְאֵר אֵילִים יִלְלֶתָהּ:
מי הנהר הנקרא דימון יהיו מלאים בדם הרוגים.	כִּי מִי דִימוֹן מְלֹאוֹ דָם
שמו דימון מלשון דם, ואומר הקב"ה אוסיף עליו דם הרוגים,	כִּי אֲשִׁית עַל דִּימוֹן נוֹסֶפּוֹת
והפליטים ממואב, והנשארים על אדמת מואב יאכלום אריות וחיתו יער.	לְפָלִיטֵת מוֹאֵב אַרְיָה וְלִשְׂאֲרֵית אֲדָמָה
פרק טז	פֶּרֶק טֵז
מלכי מואב היו רגילים לשלוח מתנה כבשים שְׁמִנִים (כרים) למלכי ישראל עד שמת אחאב, והחלו מורדים בישראל.	
אומר הנביא, היה מן הראוי שתשלחו כבשים שמנים למלך יהודה שהוא מלך כשר,	שְׁלַחוּ כֹר
אתה המושל בארץ מואב,	מִשַׁל אֶרֶץ
מעיר המלוכה שנקראת "סלע מדברה",	מִסְלַע מַדְבָּרָה

אל הר בת ציון:	להר של עדת ציון, ובזה היית מציל עצמך.
וְהָיָה כְּעוֹף נוֹדָד	ומכיון שלא עשיתם כן תהיו נודדים ממקומכם כעוף נודד מן הקן,
קֵן מְשֻׁלַּח	וכאפרוחים המשולחים מן הקן והולכים מטולטלים נעים ונדים, כן תגלה אתה,
תְּהִינָה בְּנוֹת מוֹאֵב מְעַבְרֹת לְאַרְנוֹן:	השבאים יעבירו את בנות מואב לארנון גבול מאב, ושם יחלקום ביניהם וישלחום לגלות.
הִבְיֵאוּ {הִבְיֵאוּ} עֵצָה	אומר הנביא למואב, היה לך להביא עצה,
עָשִׂי {עָשִׂי} פְּלִילָה	ולעשות משפט בעצמך, שהרי אברהם אביהם עשה הרבה לטובת לוט אביכם,
שִׁיתִי כְּלִיל צֵלֶךְ	היה לך לעשות צל כחשכת לילה להסתיר את ישראל שבורחים מהאויב דרך ארצך,
בְּתוֹךְ צְהָרִים	בעת שהיו בתוקף הצרה כמו תוקף החום בצהרים,
סִתְרֵי נִדְחִים	היה לך להסתיר את אלו שנתרחקו מארצם,
נִדְדָה אֵל תְּגָלִי:	היה אסור לך לגלות היכן מתחבאים ישראל הבורחים.
	וחוזר ואומר במילים שונות,
יְגוּרוּ בְּךָ נִדְחֵי מוֹאֵב	היה מן הראוי, שהנדחים מישראל יגורו בארצך,
הֲוֵי סֵתֶר לְמוֹ מִפְּנֵי שׂוֹדֵד	ותהיי להם למסתור מפני השודד, אם היית מסתירם היו יכולים לחזור לארצם,
כִּי אֶפֶס הַמֶּץ	כי סנחריב המוצץ דמם נגמר,
כִּלְהֵ שֵׁד	כלה השודד,
תִּמְוֶרֶם מִן הָאָרֶץ:	והרומס נגמר מן הארץ.
וְהוֹכֵן בַּחֶסֶד כֶּסֶף	ועתה הכין ד' כסא המלוכה בירושלים בזכות החסד שעשה חזקיהו,
וַיֵּשֶׁב עָלָיו בְּאֵמֶת	והושיב אותו ישיבה מתקיימת,
בְּאֵל דָּוִד	בבית מלכות דוד,
שִׁפֹּט	וחזקיהו שופט משפט צדק לכל בא למשפט,
וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט	וגם חוקר ודורש לעשות משפט לנגזלים,

וּמְהֵרָא צְדָקָה:	והוא מהיר וזריז לעשות צדק.
שְׁמַעְנוּ גְּאוֹן מוֹאֵב	האומות אומרות שמענו גאות מואב,
גַּא מֵאֵד גְּאוֹתוֹ וּגְאוֹנוֹ	הוא גאה מאד,
וְעִבְרָתוֹ	ומתקצף מחמת גאותו,
לֹא כֵן בְּדִיּוֹ:	ובודה דברים מלבו, לא אמיתיים.
לֶכֶן	הואיל והתגאה על כולם, לא יהיה מי שיצטער בצרתו,
יִלְיַל מוֹאֵב	וכשיילל מואב,
לְמוֹאֵב כָּל הַיַּלְיַל	כל היללה תהיה פרטית שלו לבדו,
לְאִשִּׁישֵׁי	על עקירת היסודות
קִיר חֲרָשֶׁת	של העיר קיר חרשת,
תִּהְיֶה	ישמיעו קול נהימה,
אֲךָ נִכְאִים:	רק האנשים השבורים שבמואב, לא זולתם.
כִּי שְׂדָמוֹת חֶשְׁבוֹן אִמְלַל	שדות התבואה (שדמות) של מואב נכרתו,
גִּפְן שְׁבֵמָה	ואת הגפנים של שבמה,
בְּעֵלֵי גוֹיִם	שרי הגויים,
הִלְמוּ שְׂרוּקֵיהֶּ	שברו את הענפים המשובחים,
עַד יַעֲזֹר נִגְעוּ	והם נִגְפוּ עד יעזר,
תָּעוּ מִדְּבַר	ומואב תעו מדרך הישר לברוח למדבר,
שְׁלַחֹתֶיהָ	התפשטות ענפיה,
נָטְשׁוּ עֲבָרוֹ יָם:	התפזרו למרחוק עד מעבר לים, כלומר הגולים יגלו עד למרחוק.
עַל כֵּן אֲבִכָּה בְּכִי יַעֲזֹר	מואב אומרת, אותו סוג בכי שבכיתי על יעזר,
גִּפְן שְׁבֵמָה	כך אבכה על אבדן גפן שבמה,
אַרְיֹךְ דִּמְעָתִי חֶשְׁבוֹן וְאַלְעָלָה	את חשבון ואלעלה ארוה אתכם בדמעות עיני,
כִּי עַל קִיצָךְ	על תלישת פירות הקיץ
וְעַל קִצִּירְךָ	ועל קציר תבואה השדה,
הַיָּדָד נָפַל:	חֲנֻתָה פתאום קבוצת שודדים שצעקו

קול הידד לתלוש ולקצור.	
מעטה נגמרה שמחת המקומות שיש בהם שדות וכרמים (כרמל) כי לא יגדל שם כלום,	וּנְאֹסֵף שְׂמֵחָה וְגִיל מִן הַכְרָמַל
לא ישמע שם קול רנה	וּבְכַרְמִים לֹא יִרְנֵן
ותרועה של שמחה.	לֹא יִרְעֶע
מי שרגיל לדרוך ענבים להמשיך יין ביקבים יתבטל, כי האויב ישחית הכל,	יִין בִּיקְבִים
ואבטל את הקול שרגילים דורכי הענבים לזרז זה את זה בקול הידד.	לֹא יִדְרֹךְ הַדְרֹךְ הַיְדָד הַשְּׂבֵתִי:
בגלל גודל חורבן מואב,	עַל כֵּן
בני מעי הומים ככנור,	מְעֵי לְמוֹאֵב כְּכַנּוֹר יִהְמוּ
וכן יהמו מעי, על חורבן העיר קיר חרש.	וְקִרְבֵי לְקִיר חֲרָשׁ:
כאשר יראה מואב	וְהָיָה כִּי יִרְאֶה
שהוא עיף לעמוד על מקום גבוה (במה) להלחם מול האויב,	כִּי נִלְאָה מוֹאֵב עַל הַבְּמָה
יבא לבית העבודה זרה להתפלל שתעזור לו,	וּבֹא אֶל מִקְדָּשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל
ועם כל זה לא יוכל להתחזק, כי העבודה זרה לא תעזור לו.	וְלֹא יִוְכַל:
הגזרה נגזרה על מואב מזמן רב.	זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל מוֹאֵב מֵאִז:
ועכשיו קבע ד' זמן,	וְעַתָּה דִּבֶּר יְהוָה לְאָמֹר
בעוד שלש שנים מצומצמות כימי שכיר שמצמצם בדיוק בשני שכירותו,	בְּשָׁלֹשׁ שָׁנִים כְּשָׁנֵי שָׂכִיר
וכבודו של מואב יהיה נקלה ונבזה,	וְנִקְלָה כְבוֹד מוֹאֵב
ואף על פי שיש לו עם רב, לא יועילו לו,	בְּכָל הַהֲמוֹן הָרַב
והשארית שתשאר ממנו'	וּשְׂאֵר
יהיו מעטים,	מְעַט מְזַעַר
לא הרבה ישארו מהם.	לֹא כְבִיר:
פרק יז	פְּרָק יִז
דבר נבואה על דמשק.	מִשָּׂא דַמְשֶׁק
יהיה סר מלהיות עיר,	הִנֵּה דַמְשֶׁק מוֹסֵר מְעִיר

ותיה מלאה בערימות עפר (מעו) ממפולת הבתים.	וְהִיְתָה מְעִי מִפְּלֵה:
הערים הסמוכות לערוער כבר עזובות, כי גלו מהם הראובני והגדי,	עֲזֹבוֹת עָרֵי עָרָה
והם נתונות לעדרי הצאן,	לְעֵדְרִים תְּהִינָה
והם רובצים שם,	וּרְבִצּוּ
והם שוממים ולכן אין מי שיפחיד אותם ויגרש אותם.	וְאִין מַחְרִיד:
יתבטלו כל ערי המבצר של עשרת השבטים שנקראו בשם אפרים,	וְנִשְׁבַּת מִבְּצָר מְאֹפְרִים
ותבטל מלכות מדמשק. (הנביא מזכיר את אפרים יחד עם דמשק, לפי שחברו יחד פקח מלך ישראל עם רצין מלך ארם),	וּמִמְלָכָה מְדַמְשֶׁק
הפליטה שתישאר מארם (עיר המלוכה של דמשק),	וּשְׂאֵר אֲרָם
יעני מהעושר כמו בני ישראל,	כְּכַבֹּד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ
כך אומר ד' אדון על כל הצבאות.	נָאִם יְהוָה וְהֵן צְבָאוֹת:
ובזמן שיגלו עשרת השבטים	וְהָיָה בַיּוֹם הַהוּא
יהיו דלים ועניים מעשרם, כי ילקח מהם,	יְדֹל כְּבוֹד יַעֲקֹב
ושומן בשרם יהיה כחוש.	וּמִשְׁמֵן בְּשָׂרוֹ יִרְזֶה:
כמו מי שקוצר בידו אחת אוסף שבלי הקמה,	וְהָיָה כְּאִסֵּף קִצְרֵי קֶמֶה
ובידו השניה קוצר, כן יעשה האויב לישראל, יאספם ואחר כך יכלם. וגם מי שיברח, לא ימלט מיד האויב, כי יתפוס אותם אחד אחד,	וְזָרְעוּ שְׂבָלִים יִקְצֹר
כמו המלקט שבלים בעמק הסמוך לירושלים, הנקרא עמק רפאים, שהוא מקום שצומחת שם מעט תבואה, ולוקטים אחת מכאן ואחת מכאן.	וְהָיָה כְּמִלְקֵט שְׂבָלִים בְּעֵמֶק רְפָאִים:
חזקיה וסיעתו שהיו בירושלים ישארו, והם מעט כמו הענבים הקטנים הנשארים בגפן,	וְנִשְׂאָר בּוֹ עוֹלֵלֹת
וכמו מי שכורת זיתים,	כִּנְיָ קֶף זֵית
שנשארים שנים ושלושה גרגרים,	שָׁנִים שְׁלֹשָׁה גִרְגָּרִים

בְּרַאשׁ אַמִּיר	בענף העליון הנקרא אָמִיר, של רֹב־הַקוֹשֵׁי לכרתם משאירים אותם על העץ.
אַרְבַּעַת חֲמִשָּׁה בְּסַעְפֵּיהָ פִּרְיָהּ	ולפעמים ישארו ארבעה או חמשה בענפים שהיו בעלי פרי, כן רק מעט ישארו שלא יכבשם סנחריב,
נֶאֱמַר יְהוָה אֵל הַיִּשְׂרָאֵל:	כך אומר ד' שהוא אלוקי ישראל.
בַּיּוֹם הַהוּא	ובאותו זמן,
יִשְׁעָהּ הָאָדָם עַל עֵשָׂהּ	יפנה האדם אל ד' שעשה אותו ויבטח בו,
וְעֵינָיו אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּרְאֶינָהּ:	ועיניו תסתכלנה אל ד' שהוא קדוש ישראל.
וְלֹא יִשְׁעָהּ אֶל הַמִּזְבְּחוֹת	ולא יפנה עוד אל המזבחות העשויים לעבודה זרה,
מַעֲשֵׂה יָדָיו	שעשה אותם בידי,ו
וְאֲשֶׁר עָשׂוּ אֶצְבַּעַתָּיו לֹא יִרְאֶה	ולא יסתכל אל העבודה זרה שעשו אצבעותיו,
וְהָאֲשֵׁרִים	וגם לא אל אילן הנעבד הנקרא אֲשֵׁרָה,
וְהַחֲמָנִים:	ולא אל הצורות העשויות לחֲמָה הנקראים חמנים.
בַּיּוֹם הַהוּא	באותו זמן,
יְהִיוּ עָרֵי מַעֲזוֹ	ערי המבצר תהיינה עזובות מבני אדם
כְּעִזְבוֹת הַחֲרָשׁ	כמו יער שעזוב מבני אדם,
וְהָאֲמִיר	וכמו ענף עליון באילן, שלרוב גבהו עזוב מבני אדם,
אֲשֶׁר עָזְבוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל	וכמו רבים מהכנענים שעזבו את ארצם כאשר עמדו בני ישראל ליכנס לארץ,
וְהָיְתָה שָׁמָּה:	ותהיה שוממה.
כִּי שָׁכַחְתָּ אֵלֶּיּוֹם יִשְׂרָאֵל	בגלל ששכחת את אל־קִים המושיע,
וַיִּצְרַח מִעֵזְבֶּךָ לֹא זָכַרְתָּ	ואת ד' שהוא חזקך לא זכרת,
עַל כֵּן תִּטְעֵי נְטָעִים נְעֻמִּים	בגלל שמתחלה היית נוטעת נטיעות מתוקים,
וְזָמַרְתָּ זֶרַע תִּזְרַעְנֵהּ:	ועתה נטעת נטיעה זרה לא ממין גפן, כלומר עזבת עבודת ד' ועבדת עבודה זרה.
בַּיּוֹם נִטְעַךְ תִּשְׁגָּשְׁגִי	לכן בתחלה היית מצליחה, ביום הנטיעה

גדלת עד למעלה,	
ולמחרת בבֹקֶר כבר יצאו פרחי זרע,	וּבֹבֶקֶר זֶרַעַךְ תִּפְרִיחִי
אבל עכשיו הענף ינדוד ממך,	יָד קָצִיר
ביום בֹא עליך מכה גדולה,	בְּיוֹם נַחְלָה
וכאב חזק, כלומר האויב יבֹא ויכלה הכל מבלי להשאיר כלום.	וּכְאֵב אָנוּשׁ:
הנביא מתאונן על שסנחריב יעשה בלבול,	הוֹי הַמּוֹן עַמִּים רַבִּים
וההמיה והרעש של חיילי סנחריב הרבים, כקול רעש של הים,	כַּהֲמוֹת יַמִּים יַהֲמִיִן
וכופל הדברים במילות שונות, ורעש של העמים, כרעש של מים רבים.	וּשְׂאוֹן לְאֲמִים כְּשְׂאוֹן מַיִם כְּבִירִים יִשְׂאוֹן:
ושוב כופל הדברים,	לְאֲמִים כְּשְׂאוֹן מַיִם רַבִּים יִשְׂאוֹן
ומסיים: אבל סופו של סנחריב וחייליו יהיה שמלאך ד' יגער בו ממרחק, מן השמים, היינו שמלאך ד' יכה אותם ויהרגם,	וְגַעַר בּוֹ וְנָס מִמְּרָחֵק
ויהיה נרדף, כפסולת התבואה (מוץ) אשר הוא קל ועף מהר מפני רוח,	וְרִדֵף כְּמַץ הַרִים לִפְנֵי רוּחַ
וכפרח קוץ הנקרא גלגל שעף מהר מפני רוח.	וּכְגִלְגַּל לִפְנֵי סוּפָה:
המלאך יכה אותם בלילה,	לַעֲת עֶרֶב
במכה מבהילה (בלהה),	וְהִנֵּה בַלְהָה
ועוד לפני הבֹקֶר לא יהיו בעולם.	בְּטֶרֶם בֹּקֶר אֵינָנוּ
זה החלק יקבל אשור שהיה רומס אותנו,	זֶה חֵלֶק שׁוֹסִינוּ
וזה החלק יפול בגורל, למי שהיה בוזז אותנו.	וְגוֹרֵל לְבִזְזֵינוּ:
פרק יח	פֶּרֶק יַח
ארץ שהיה בכך הרבה צל (צִלְצַל) מחבלי הספינות הפרושות	הוֹי אֶרֶץ צִלְצַל
ככנפי עופות,	כְּנָפִים
הארץ שנמצאת מעבר לנהר כוש.	אֲשֶׁר מֵעֵבֶר לְנְהַרֵי כּוּשׁ:
הארץ שהיתה שולחת שלוחים בים,	הַשֶּׁלַח בַּיָּם צִירִים
באניות העשויות מעצי גומא,	וּבְכִלֵי גֹמָא

על פני מים	שהם שטים בקלות על פני המים, בימי המשיח ישלחו שליחים לברר אם אמת הדבר שישראל חזרו לארצם,
לכו מלאכים קלים	וכך אומר לשלוחיו, לכו שלוחים במהירות,
אל גוי ממשך	אל עם שמאז היו נמשכים בידי האומות,
ומורט	ותוך כדי משיכה מרטו את שער ראשם וזקנם,
אל עם נורא	אל עם שנראה בהם מעשים נוראים,
מן הוא והלאה	מהיום שנהיה לעם,
גוי קו קו	ובכל זמן גלותם היו מקוים וחוזרים ומקוים לד',
ומבוסה	אף על פי שהיה נדרס ברגלי הכשדים,
אשר בָּזְאוּ נְהָרִים אַרְצוֹ:	והגוים היו בוזזים את שלל ארצם.
	אומר הנביא, מה יש לכם לשלוח שלוחים אם האמת כן,
כל יִשְׁבִי תִבֵּל	הלא כל יושבי תבל,
וּשְׁכְנֵי אֶרֶץ	והגרים בארץ,
כְּנִשְׂא נִס הָרִים תִּרְאוּ	יראו בעיניהם שיבת ישראל לארצם, כאילו שיש (נס) מקל גבוה על ההרים,
וְכַתְּבָה שׁוֹפָר תִּשְׁמְעוּ:	ובאזניהם ישמעו קול השופר, בשוב ישראל לארצו.
כִּי כֹה אָמַר יְהוָה אֱלֹהֵי	אומר הנביא, ד' אמר אלי,
אַשְׁקוּטָה {אַשְׁקוּטָה}	כאשר יגאלו ישראל אהיה כביכול במנוחה,
וְאַבִּיטָה בְּמִכּוֹנֵי	ואסתכל על בית המקדש להיטיב עמו,
כַּחַם צַח	כמו חום ברור
עָלֵי אֹר	לאחר המטר שהוא מיטיב עם האדמה שתצמח היטב,
קָעַב טַל בַּחַם קָצִיר:	וכמו ענן שמוריד טל על הקוצרים בזמן הקציר, ומקרר אותם מעט מהחום הכבד.
כִּי לְפָנַי קָצִיר	לפני ב'א זמן הקציר,
קָתַם פָּרַח	כאשר הפרח יגמר ויהיה קרוב לבישולו,
וּבִסֹּר גִּמְלָה יְהִי נֶצֶה	וכמו בוסר, שבתחילה היה פרח, שקרוי

ניצה, ואח"כ לאט לאט מתבשל, עד שבסוף הוא בשל לגמרי,	
ואז הכורת כורת את הגפנים הרכים (זלזלים),	וְכֹרֵת הַזְּלִזְלִים בַּמְזְמֵרוֹת
וגם הענפים הגדולים שמתפשטים,	וְאֵת הַנְּטִישׁוֹת
הוא מסיר וכורת, כן גוג ומגוג כאשר יהיו קרובים להצלחתם עד שיכבשו את ירושלים ויגלו חלק מאנשי העיר, ילחם ד' עמם ויהרגם.	הַסִּיר הַתֵּז:
כל חיילי גוג ומגוג יהיו נעזבים,	יַעֲזְבוּ יַחַדוּ
לעופות המצויים בהרים,	לְעֵיט הַרִים
ולבהמות הארץ,	וּלְבֵהֶמֶת הָאָרֶץ
ומפרש: בקיץ יבואו העופות שקרויים בשם "עיט",	וְקֵץ עָלְיוֹ הָעֵיט
ובחורף יבואו בהמות הארץ, ויאכלו בשרם וישתו דמם.	וְכָל בְּהֵמֶת הָאָרֶץ עָלְיוֹ תִחָרֵף:
בעת ההיא, עת הגאולה,	בְּעֵת הַהִיא
יביאו הגוים מתנה,	יֹוֹבֵל שִׁי
את עם ישראל לד' שהוא אדון על כל הצבאות.	לִיהוֹה צְבָאוֹת
ומתאר את עם ישראל, כגוי שהיה נמשך בידי הגוים,	עִם מִמְשָׁךְ
ומרטו שער ראשם וזקנם,	וּמֹרֵט
עם שנראה בהם מעשים נוראים,	וּמַעַם נֹרָא
מהיום שנהיה לעם,	מִן הוּא וְהִלָּאָה
והוא עם שבגלות קיוה לד' וחזר וקיוה,	גֹּיִ קוֹ קוֹ
על אף שהכשדים רמסו אותו,	וּמְבוֹסָה
והגוים היו בוזזים את שלל ארצם,	אֲשֶׁר בְּזָאוּ נְהָרִים אֶרְצוֹ
ויביאו הגוים את העם הזה אל המקום ששוכן שם ד' אדון על כל הצבאות, הוא הר ציון.	אֶל מְקוֹם שֵׁם יְהוָה וְהַצְּבָאוֹת הַר צִיּוֹן:
פרק יט	פֶּרֶק יֵט
נבואה על מצרים,	מִשָּׂא מִצְרַיִם
ד' ממחר לבוא למצרים להפרע מהם	הִנֵּה יְהוָה רֹכֵב עַל עֵב קַל

כאילו הוא רוכב על ענן קל,	
ויבוא למצרים,	וּבֹא מִצְרַיִם
וינועו (ויזוזו) בחרדה האלילים של מצרים מפני ד',	וְנִעְוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵי
והלב של המצריים ימס בתוך גופם.	וּלְבַב מִצְרַיִם יִמָּס בְּקִרְבּוֹ:
מלבד האויבים שיבואו עליהם, עוד יביא ד' בלבול ביניהם,	וּסְכַסְכְּתֵי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם
וילחמו אחד עם השני,	וְנִלְחְמוּ אִישׁ בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ
ועיר עם עיר תלחם,	עִיר בְּעִיר
וכן ממלכה עם ממלכה. (לפי שהיו שם הרבה ממלכות).	מַמְלָכָה בְּמַמְלָכָה:
יתרוקן רוח השכל שבתוך מצרים,	וְנִבְקָה רוּחַ מִצְרַיִם בְּקִרְבּוֹ
וד' ישחית את עצתם, שלא תהא להם עצה של חכמה,	וְעֲצָתוֹ אֲבִלֵעַ
ואז כאשר יראו שכלתה עליהם הרעה, ילכו לדרוש ולבקש מאלילים,	וְדָרְשׁוּ אֶל הָאֱלִילִים
וידרשו בכישוף הנקרא אָטִים, (לפי שהכישוף נעשה לאט ובנחת),	וְאֶל הָאֲטִים
וכן אל הכישופים שקרויים אובות וידעונים.	וְאֶל הָאֲבוֹת וְאֶל הַיְדְעָנִים:
ואמסור (ואסגיר) את מצרים ביד אדון קשה,	וּסְכַרְתִּי אֶת מִצְרַיִם בְּיַד אֲדֹנָיִם קָשָׁה
ומלך קשה הוא מלך אשור, ימשול עליהם,	וּמֶלֶךְ עֵז יִמְשַׁל בָּם
כך אומר האדון ד' שהוא אדון על כל הצבאות.	נָאִם הָאֲדֹנָי יְהוָה צְבָאוֹת:
מי הים יסורו ממקומם, ולא יוכלו להביא תבואה ומזון באניות בדרך הים,	וְנִשְׁתּוּ מֵיַם מֵהֵיִם
ונהר הנילוס יתייבש ולא ישקה את שדותיהם, ויגועו ברעב.	וְנָהָר יִחְרַב וַיִּיבֶשׁ:
נהרות מצרים יעזבו את מימיהם,	וְהָאֲזַנְיָחוּ נְהָרוֹת
יורמו ממקומם ויתייבשו, והמים שנמצאים ביאורים,	דָּלְלוּ וַחְרַבוּ יַאֲרִי
שהם לחוזק למצרים,	מְצוֹר
מיני דשאים הנקראים קנה וסוף שגדלים ליד הנהר	קָנָה וְסוּף

יכרתו.	קָמְלוּ:
העשבים שנשרשים ונאחזים על שפת היאור,	עָרוֹת עַל יְאוֹר עַל פִּי יְאוֹר
ושאר הזרעים הנזרעים בידי אדם, על שפת היאור,	וְכֹל מִזְרַע יְאוֹר
יתייבשו	יִיבֹשׁ
ויכתשו,	נִדְף
ולא יהיו בעולם.	וְאֵינֶנּוּ:
הדייגים שרגילים לצוד דגים יהיו באנינות (בצער), לפי שהמים יתייבשו לא יהיו דגים,	וְאֵנּוּ הַדֵּיגִים
ויהיו באבילות, כל הרגילים להשליך ליאור כלים שצדים בהם דגים,	וְאָבְלוּ כָּל מַשְׁלִיכֵי בִּיְאוֹר
חכה והוא כעין מחט כפוף,	חֶכֶה
מכמורת זו רשת,	וּפְרָשֵׁי מְכַמְרֵת עַל פְּנֵי מַיִם
יכרתו.	אֶמְלְלוּ:
יתביישו, אלו שמסרקים את הפשתן,	וּבִישׁוּ עַבְדֵי פִּשְׁתִּים שְׂרִיקוֹת
ואורגי רשתות העשויים חורים, כי לא יהיה צורך במלאכתם.	וְאֵרְגִים חוֹרֵי:
וכאשר היאור יתייבש יכתתו ישרבו היסודות של מקומות אלו, שמפרט:	וְהָיוּ שֵׁת תֵּיהָ מְדַכְּאִים
דרך צייד דגים, כאשר מי הנהר מתפשטים ויוצאים משפת הנהר, לבנות מקום שם יתקבצו המים וינוחו שם, ושם יוכלו לצוד דגים, קוראים לזה סכר מלשון סתימה, אגמי נפש – אגמים בהם המים נאספו ונחים שם,	כָּל עֵשִׂי שֶׁכָּר אֲגָמֵי נֶפֶשׁ:
החכמה הסתלקה משרי צוען ונשארו שוטים,	אֲךְ אֲוִלִים שְׂרֵי צֶעַן
החכמים שבין יועצי פרעה ייעצו לפרעה	חֲכָמֵי יוֹעֲצֵי פֶרְעֹה
עצה כסילית, כי לא הועילו כלום בעצתם,	עֲצָה נִבְעָרָה
עכשיו לא יוכלו להתפאר כמו בעבר ולומר: אני חכם,	אֵיךְ תִּאמְרוּ אֶל פֶּרְעֹה
והחכמה מוחזקת לי מאבותי שגם הם היו חכמים,	בֶּן חֲכָמִים אֲנִי

בן מלכי קדם:	אני בן מלכי קדם, שהיו בקיאים בחכמת הכישוף ושמות טומאה.
אים אפוא חכמיך	הנביא לועג לפרעה ואומר לו איה הם פ'ה חכמיך,
ויגידו נא לך	שיגידו לך עכשיו במה תוכל להנצל,
וידעו מה יעץ יהוה צבאות על מצרים:	יתחכמו לדעת מה העצה שיעץ עליכם ד', וכיצד להנצל מעצתו.
נואלו שרי צען	שרי צוען נעשו שוטים,
נשאו שרי נף	ושרי נוף התפתו בעצת החכמים שיעצו עצות טפשיות,
התעו את מצרים	השרים התעו מהשכל הישר (אמרו להם שינצחו במלחמה) את העם היושב במצרים,
פנת שבטיה:	שהוא ראש וחשוב שבממלכה.
יהוה מסך בקרבה ריח עושים והתעו את מצרים בכל מעשהו כהתעות שכור בקיאו:	וזה בא להם מאת ד' שבלבל דעתם ברוח של עקמומיות, היועצים והשרים התעו משכל הישר את מצרים בכל הנהגתם, כמו שכור שדעתו מבולבלת. (והגדיר את השכרות עד שמקיא מאכלו).
ולא יהיה למצרים מעשה אשר יעשה	ולא תהיה שום תועלת והצלחה במה שיעשו,
ראש	הן החשובים (ראש),
וזנב	הן הפחותים (זנב),
כפה	המשולים לכפה, ענף גדול הם חשובים,
ואגמון:	לאגמון, עשב קטן ורך, הם הפחותים.
ביום ההוא יהיה מצרים כנשים	באותו יום של מפלתם יהיו המצרים חלושי כח ומוגי לב כנשים,
וחרד ופחד	וירעדו ויפחדו,
מפני תנופת יד יהוה צבאות אשר הוא מניף עליו:	ממה שד' מניף ידו עליהם להכותם.
והיתה אדמת יהודה	השכינה השורה על אדמת יהודה,
למצרים	תהיה למצרים
לחגא	לשברון רוח ופחד בלב,
כל אשר יזכיר אתה אליו יפחד	וכאשר יזכירו למצרים את השכינה, תפול

עליהם אימה, בעבר כאשר כבש אותה סנחריב, מצרים חשבו שהדבר בא במקרה,	
אבל כאשר יראה מפלת סנחריב ע"י המלאך, יבין שהכל בא בעצת ד'.	מִפְּנֵי עֲצַת יְהוָה זָבָאוֹת אֲשֶׁר הוּא יוֹעֵץ עָלָיו:
וכאשר יראו מפלת סנחריב, יהיו חמש ערים במצרים שידברו לשון הקדש (שפת כנען),	בַּיּוֹם הַהוּא יְהִיו חֲמֵשׁ עָרִים בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם מְדַבְּרוֹת שִׁפְת כְּנַעַן
ויאמינו בד' ויקבלו אותו לאלקים וישבעו בשמו, ויעשו הסכם ביניהם,	וְנִשְׁבְּעוֹת לַיהוָה זָבָאוֹת
שאם עיר אחת תפסיק להאמין בד', יעמדו עליה ויהרסוה.	עִיר הַהֵרֶס יֹאמֵר לְאַחַת:
ומצרים יבנו בתוך ארצם, מזבח של אבנים הרבה,	בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי מִזְבֵּחַ לַיהוָה בְּתוֹךְ אֶרֶץ מִצְרַיִם
ומצבת אבן אחת בגבול מצרים,	וּמִצְבֵּה אֶצֶל גְּבוּלָה
להקריב עליהם קרבנות לד'.	לַיהוָה:
המזבח שבארץ מצרים יהיה לסימן ועדות שהם עובדים את ד'.	וְהָיָה לְאוֹת וּלְעֵד לַיהוָה זָבָאוֹת בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם
וכאשר יצעקו לד מפני הלוחצים אותם,	כִּי יִצְעֲקוּ אֵל יְהוָה מִפְּנֵי לְחֻצִים
ישלח להם מושיע מכובד וחזק ויצילם מיד לוחציהם.	וַיִּשְׁלַח לָהֶם מוֹשִׁיעַ וְרַב וְהִצִּילָם:
ויהיה ד' ניכר למצרים,	וְנוֹדַע יְהוָה לְמִצְרַיִם
וגם הם יתנו לָבָם לדעת את ד',	וַיִּדְעוּ מִצְרַיִם אֶת יְהוָה זָבָאוֹת הַהוּא
והם יעבדוהו בזבח ומנחה,	וְעָבְדוּ זֶבַח וּמִנְחָה
וכאשר ידרו נדרים לד' ישלמו נדרם.	וְנָדְרוּ נֹדֵר לַיהוָה וְשָׁלְמוּ:
וכאשר יחטאו לד' יכה אותם,	וְנָגַף יְהוָה אֶת מִצְרַיִם
ומיד אחר הנגיפה ירפא אותם, לפי שיפרע מהם מעט מעט, כדי שלא יגיעו למצב שלא תהיה להם תקומה,	נֶגֶף וְרִפּוּא
וכאשר ישובו בתשובה,	וְשָׁבוּ עַד יְהוָה
	וְנִעְתַּר לָהֶם וּרְפָאֵם:
יתרצה להם ויקבל תפלתם. ובעת ההיא תהיה אחוה וידידות בין מצרים ובין אשור,	בַּיּוֹם הַהוּא תְהִי מְסֻלָּה מִמִּצְרַיִם אֲשׁוּרָה
ותהיה דרך סלולה וכבושה ממצרים לאשור,	וּבָא אֲשׁוּר בְּמִצְרַיִם וּמִצְרַיִם בְּאֲשׁוּר

וּבְבָדוּ מִצְרַיִם אֶת אֲשׁוּר׃	ויב' או אחד לשני,
בַּיּוֹם הַהוּא יְהִי יִשְׂרָאֵל שְׁלִישִׁיהַ לְמִצְרַיִם וּלְאֲשׁוּר׃	ומצרים יעבדו את ד' יחד עם אשור. (אשור יכיר אותו יותר, כיון שמלאך ד' הכה אותם).
בְּרָכָה בְּקֶרֶב הָאָרֶץ׃	ביום ההוא יהיה ישראל שלישי באמונה בד' ביחד עם מצרים ואשור,
אֲשֶׁר בֵּרְכוּ יְהוָה צְבָאוֹת	ולכל השלשה תהיה ברכה יותר משאר אומות.
לְאֹמֵר	כל אחד מהשלשה ברכו ד'.
בְּרוּךְ עַמֵּי מִצְרַיִם	ויאמר: ברוך מצרים שנהיה עמי ששב להאמין בי,
וּמַעֲשֵׂה יְדֵי אֲשׁוּר׃	וברוך אשור שהבין שהמכה שהוכו בה לא במקרה היא אלא מעשי ידי ד',
וְנַחֲלֹתֵי יִשְׂרָאֵל׃	וברוך ישראל אשר מעולם הם נחלתי.
פֶּרֶק כ	פרק כ
בַּשָּׁנָה ב' א תִּרְתֵּן אֲשֶׁדּוּדָה	בשנה שבא תרתן לאשדוד,
בְּשֶׁלַח אֶת־וֹסֵרְגוֹן מֶלֶךְ אֲשׁוּר׃	בשליחות סרגון (סנחריב) מלך אשור,
וּלְחֶם בְּאֲשֶׁדּוּד וּלְכֹדָה׃	נלחם באשדוד והצליח ללכוד אותה.
	ישעיהו הנביא היה מתאבל על גלות עשרת השבטים, ולכן היה לבוש שק על מתניו,
בָּעֵת הַהִיא דִּבֶּר יְהוָה בְּיַד יִשְׁעִיהוּ בֶן אֲמוּץ לְאֹמֵר לְךָ וּפְתַחַת הַשֶּׁק מֵעַל מִתְנִיֶךָ	אמר לו ד' שיתיר השק מעל מתניו,
וְנִעַלְךָ תַּחֲלֹץ מֵעַל רַגְלֶיךָ	ויחלוץ מנעליו מעל רגליו,
וַיַּעַשׂ כֵּן הֵלֶךְ עָרוֹם וַיַּחֲפֶ׃	ויעש כן ישעיהו, והך ערום ויחף. (רש"י בשם התרגום, שהיו בגדיו קרועים ולא ערום ממש).
וַיֹּאמֶר יְהוָה	ד' אמר,
כְּאֲשֶׁר הֵלַךְ עַבְדִּי יִשְׁעִיהוּ עָרוֹם וַיַּחֲפֶ׃ שְׁלֹשׁ שָׁנִים	שמה שישעיהו הלך שלוש שנים ערום ויחף,
אוֹת וּמוֹפֵת עַל מִצְרַיִם וְעַל כּוּשׁ׃	זה אות למה שיקרה למצרים וכוש בסוף שלוש שנים.
כֵּן יִנְהַג מֶלֶךְ אֲשׁוּר אֶת שְׂבִי מִצְרַיִם	וכך יהיה, מלך אשור יוליך את השבויים ממצרים,

ואת הגולים מכוש,	וְאֵת גְּלוֹת כּוּשׁ
נערים וזקנים ערומים ויחפים,	וְנַעֲרִים וְזַקְנִים עֶרּוּם וַיַּחֲפִי
ומגולי ערוה.	וַחֲשׂוּפֵי שֵׁת עֶרְוֹת מִצְרַיִם:
ישראל היו מביטים וממתינים לעזרת כוש, והיו מתפארים בבטחונם במצרים,	וַחֲתוּ וּבִשׁוּ
וכאשר תגיע מפלתם, ישברו ויתביישו ישראל,	מִכּוּשׁ מִבֶּטֶם
במה שהביטו לעזרת כוש,	וּמִן מִצְרַיִם תִּפְאָרְתֶּם:
וממה שהיו מתפארים עם מצרים.	וְאָמַר יוֹשֵׁב הָאֵי הַזֶּה בַּיּוֹם הַהוּא
ארץ ישראל שהיא בגבול הים, יאמרו יושביה,	הֲנֵה כִּי מִבֶּטְנוֹ
זה מה שקרה לאומות שהיינו מביטים אליהם שיעזרונו,	אֲשֶׁר נִסְנוּ שֵׁם לְעֶזְרָה
ונברח אליהם,	לְהִנְצַל מִפְּנֵי מֶלֶךְ אַשּׁוּר
כדי להנצל מפני מלך אשור, ואם הם נפלו ולא יכלו להציל עצמם, איך ננצל אנחנו בעזרתם.	וְאִיךְ נִמְלֹט אֲנַחְנוּ:

כִּי יִרְחַם יְהוָה אֶת יַעֲקֹב בְּגַלְלֵי שׂדֵי יִרְחָם עַל יַעֲקֹב, לִכֵּן תִּתְקַרֵּב הַפּוֹרְעָנוֹת שֶׁל בָּבֶל, כִּי בַחֲרוּבָן בָּבֶל תִּהְיֶה יְשׁוּעָה לְיִשְׂרָאֵל, וּבַחֲרָת עוֹד בְּיִשְׂרָאֵל וּד' יִבְחַר פַּעַם נּוֹסֶפֶת בְּכָל יִשְׂרָאֵל בִּימֵי הַמְּשִׁיחַ וְתִהְיֶה גְאוּלָּה שְׁלֹמֶה, וְהַנִּיחָם עַל אֲדָמְתָם וְאִז יִתֵּן ד' מְנוּחָה לַעֲמּוֹ יִשְׂרָאֵל עַל אֲדָמְתָם, וְנִלְוָה הַגֵּר עֲלֵיהֶם וַיִּתְחַבְּרוּ גֵרִים, וְנִסְפְּחוּ עַל בֵּית יַעֲקֹב: וַיִּתּוּסְפוּ עַל בֵּית יִשְׂרָאֵל. וְלִקְחוּם עִמָּם הָעַמִּים יִקְחוּ אֶת יִשְׂרָאֵל שֶׁגָלוּ לָאָרֶץ, וְהִבְיָאוּם אֶל מְקוֹמָם וַיִּבְיְאוּ אוֹתָם אֶל מְקוֹמָם לָאָרֶץ יִשְׂרָאֵל, וְהַתְּנַחְלוּם בֵּית יִשְׂרָאֵל עַל אֲדָמְתָהּ יְהוָה וּבְנֵי יִשְׂרָאֵל כְּאֲשֶׁר יִהְיוּ בָאָרֶץ יִנְחָלוּם מֵהַגּוֹיִים, לְעַבְדֵי וְלִשְׁפָחוֹת לִהְיוֹת לָהֶם עַבְדִּים וּשְׁפָחוֹת, וְהָיוּ שְׂבִים לְשֵׁבִיהֶם וַיִּשְׂרָאֵל יִשְׁבּוּ אֶת הַגּוֹיִם שֶׁבָעִבְרָ שָׁבוּ אוֹתָם, וְרָדוּ בְנֵי גְשִׁיהֶם: וַיִּמְשְׁלוּ בָאֵלּוּ שְׁלַחְצוֹ אוֹתָם. וְהָיָה בַּיּוֹם הַנִּיחָה יְהוָה לָךְ עֲכָשְׁיוֹ חוֹזֵר לְדַבֵּר עַל מִפְּלַת בָּבֶל. בַּיּוֹם מִפְּלַת בָּבֶל, יִתֵּן ד' מְנוּחָה לְיִשְׂרָאֵל, מִעֲצָבְךָ מִמָּה שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו בְּעֶצֶב, וּמִרְגָזְךָ וּמִמָּה שֶׁהָיָה עַד עַכְשָׁיו בַּחֲרָדָה, וּמִן הָעֵבֶדָה הַקְּשָׁה אֲשֶׁר עָבַדְתָּ: וּמִן הָעֲבוּדָה הַקְּשָׁה שֶׁהָעֲבִידִים מֶלֶךְ בָּבֶל. וְנִשְׂאָתָ וְאִז תִּרְיָם קוֹל הַמְּשָׁל הַזֶּה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל לֹמֵר הַמְּשָׁל הַזֶּה עַל מֶלֶךְ בָּבֶל, וְאָמַרְתָּ אִיךְ שָׁבַת נִגְשׁ אִיךְ קָרָה הַדְּבָר הַזֶּה שְׁמִי לַחֲץ אוֹתָנוּ בְּטֵל מִן הָעוֹלָם, שְׁבַתָּה מִדְּהַבָּה: אִיךְ בְּטֵלָה הָעֵדָה הַמּוֹזֶהֶת, בְּעֵלֶת הָעֲשִׂירוֹת. שְׁבַר יְהוָה מִטָּה רְשָׁעִים ד' שָׁבַר אֶת בָּבֶל שֶׁהָיוּ מְכִים בְּאוֹמוֹת כְּמוֹ מִקְלָה, שְׁבַט מִשְׁלֵי: מִקְלָה שֶׁל הַמּוֹשְׁלִים. מִכָּה עִמָּם בְּעֲבָרָה בָּבֶל הִיָּתָה מְכָה אֶת הָעַמִּים בְּכַעַס, מִכָּת בְּלִיתִי סָרָה הִיָּה מִכָּה מִכָּה שֶׁלֹּא תִסּוֹר מֵהַמְּכָה, רָדָה בְּאֶפְרַיִם גּוֹיִם בְּגַלְלֵי שְׁמִשְׁלָה עַל הַגּוֹיִם בְּכַעַס, מִרְדָּף בְּלִי חֲשָׁךְ: לִכֵּן יִהְיֶה עַכְשָׁיו נִרְדָּף בְּלִי מוֹנֵעַ, כְּלוֹמֵר יִרְדְּפוּ אוֹתוֹ עַד שִׁיכְלָה. נִחָה כִשְׁנִבּוֹכְדִנְאֶצַּר נִפְלָה בָּאָה מְנוּחָה, שְׁקֵטָה כָּל הָאָרֶץ וְשִׁקֵּט לְכָל הָאָרֶץ, פְּצָחוּ רְנָה: וְכָל הָאֲנָשִׁים פָּתְחוּ פִּיהֶם לְשִׁיר. גַּם בְּרוּשִׁים שְׁמָחוּ לָךְ אֲרָזֵי לְבָנוֹן שְׂרִי וְשִׁלִּיטֵי הָאוֹמוֹת הַנִּמְשָׁלִים לְעִצֵי בְרוֹשׁ וְאַרְזֵי הַלְּבָנוֹן יִשְׁמְחוּ, מֵאִז שְׁכַבְתָּ וַיִּגִּידוּ מֵאִז שֶׁאַתָּה נְבוּכַדְנֶצַּר מֵת, לֹא יַעֲלֶה הַכִּרְתָּ עֲלֵינוּ: לֹא יַעֲלֶה עֲלֵינוּ עוֹד הַכּוֹרֶת. שְׂאוּל מִתַּחַת רְגָזָה לָךְ הָאֲנָשִׁים שֶׁנִּמְצְאוּ בְּשִׂאוּל (בְּקִבְרָה, בְּגֵהִינִים) חֲרָדוּ וּפְחָדוּ, לְקִרְאוֹת בּוֹאֵךְ כְּאֲשֶׁר נְבוּכַדְנֶצַּר בָּא לָשֶׁם, עוֹרֵר לָךְ רְפָאִים

השאל עורר את כל המתים הנקראים רפאים, (כי הם רפויים וחלשים על ידי המיתה), **כָּל עֵתוּדֵי אֶרֶץ** את השרים המנהיגים את העם (כמו העתודים ההולכים בראש העדר) יעורר השאל, **הַקִּים מִכְּסֹאוֹתֵם כֹּל מַלְכֵי גוֹיִם:** ואת כל מלכי הגוים שבשאל יקים מכסאותיהם. **כָּלֵם יַעֲנוּ וַיֹּאמְרוּ אֵלֶיךָ** כולם ירימו קול ויאמרו לך, **גַּם אַתָּה חָלִיתָ כְּמוֹנוֹ** גם אתה עברת את מכאובי המיתה ואת יסורי הגהינם כמונו, **אֵלֵינוּ נִמְשַׁלְתָּ:** ואתה דומה לנו בדבר הזה. **הוֹרֵד שְׂאוֹל גְּאוֹנְךָ** הגאווה שהתגאית בחייך ירדה אל השאל, **הַמִּית נְבִלֶיךָ** קול רעש הנבלים וכלי הנגינה שנשמע בביתך ירד אל השאל, **תַּחֲתֶיךָ יַצַּע רַמָּה** המשכב שהציעו לך לשכב יהיה רַמָּה, **וּמִכְּסִיךָ תוֹלְעָה:** והכיסוי שיכסה אותך יהיו תולעים. **אֵיךְ נִפְלַת מִשָּׁמַיִם** איך אתה שהיית ברום המעלה נפלת למטה, **הֵילַל בֶּן שָׁחַר** הרי היית דומה לכוכב המאיר מאד בשחר, **נִגְדַעְתָּ לְאֶרֶץ נִכְרַת** ליפול עד לארץ, **חוֹלֵשׁ עַל גוֹיִם:** אתה שהיית מפיל גורלות על האומות את מי לכבוש. **וְאַתָּה אִמְרַת בְּלִבְּךָ** חשבת בלבבך, **הַשָּׁמַיִם אֶעֱלֶה** אעלה במעלה (לשמים) למשול על כולם, **מִמַּעַל לְכּוֹכְבֵי אֵל אַרְיִים** כְּסָאֵי מעל כוכבי השמים אשים את כסאי, **וְאַשְׁבַּב בְּהַר מוֹעֵד** ואשב בהר ציון אשר שם מתועדים ישראל והשכינה, **בִּירְכַתִּי צְפוֹן:** ציון שעומדת בצפון ירושלים. **אֶעֱלֶה עַל בְּמִתֵּי עֵב** אעלה על גבהי העננים, **אֲדַמָּה לְעֵלְיוֹן:** אהיה דומה לד' העליון שהוא מופרד מבני אדם. **אֲךָ** אך לא יהיה כך, **אֶל שְׂאוֹל תוֹרֵד** אלא תוֹרֵד לשאל, **אֶל יִרְכַתִּי בּוֹר:** לתחתית הבור. **רֵאִיךָ** הרואים אותך, **אֵלֶיךָ יִשְׁגִּיחוּ אֵלֶיךָ** בשאל יסתכלו בכוונת הלב, **יִתְבוֹנְנוּ** התבוננו, ויאמרו, **הַזֶּה הָאִישׁ מִרְגִּיז הָאֶרֶץ** היתכן שזה האיש שהיה מרעיד בחייו את הארץ, **מִרְעִישׁ מַמְלָכוֹת:** ומחריד כל הממלכות. **שָׁם יִתְּבַל כְּמַדְבָּר** שם המקומות המיושבים שממה כמדבר, **וְעָרָיו הָרִס** וגם את הערים של עצמו הרס בכעסו, **אֶסְיְרִיו לֹא פֶתַח בֵּיתָה:** לא התיר האסורים ללכת הביתה. **כָּל מַלְכֵי גוֹיִם כָּלֵם** כל אחד ממלכי הגוים, **שָׁכְבוּ בְּכּוֹד אִישׁ בְּבֵיתוֹ:** ישכב בכבוד בקברו. **וְאַתָּה הִשְׁלַכְתָּ מִקְבְּרֶךָ** אבל אותך נבוכדנצאר יזרקו מקברך, **כִּנְצָר נִתְעַב** כענף מתועב, בלבוש מלוכלך, **לְבוּשׁ הָרְגִים** כמו לבוש הרוגים, **מִטְ עֵנִי חָרַב** שנדקרו בחרב, **יֹרְדֵי אֵל אַבְנֵי בּוֹר** שמרוב הלכלוך יורדים במלבושים כאלו לעומק הבור שיש שם אבנים, **כְּפָגַר מוֹבֵס:** וכך יגררו את פגרו שנרמס. (פגר הכוונה גוף מת). **לֹא תַחַד אַתֶּם בְּקִבוּרָה** לא תהיה כאחד ממלכי הגוים לשכב בכבוד בקבר, **כִּי אֶרְצָךְ שַׁחַת** בגלל שהשחתת ארצך, **עִמְךָ הָרַגְתָּ** והרגת את עמך, לכן פחד בנך למלוך עד שיוציאוך מקברך לעין כ'ל, **לֹא יִקְרָא לְעוֹלָם זֶרַע מְרַעִים:** לא לזמן רב יגידו שאלו מזרע נבוכדנצאר, כי יכרתו. **הָכִינוּ לְבַנְיֹו מִטְבַּח** האומות יאמרו זה לזה הכינו לבניו מקום לטבוח אותם, **בְּעוֹן אָבוֹתֵם** בגלל החטא של האבות שלהם, **בַּל יִקְמוּ וַיִּרְשׁוּ אֶרֶץ** כדי שלא יקומו לרשת הארץ, **וּמְלֹאוּ פְּנֵי תֵבֵל עָרִים:** וכאשר יכרת הוא וזרעו יתמלאו פני התבל בערים, כי לא יהיה עוד מי שיהרוס אותן. **וּקְמַתִּי עֲלֵיהֶם נָאִם יְהוָה צְבָאוֹת** אומר ד', אקום להפרע מבבל, **וְהִכַּרְתִּי לְבַבֶּל שָׁם** אכרית מבבל זכרו **וּשְׂאֵר** שלא ישאר אף אחד מקרוביו, **וְנִין** לא בן **וְנָכַד** ולא נכד, **נָאִם יְהוָה:** כך אומר ד'. **נִשְׁבַּע יְהוָה צְבָאוֹת לֵאמֹר ד' נִשְׁבַּע, אִם לֹא כְּאֲשֶׁר דְּמִיתִי כֵן הִיְתָה** כמו שמה שחשבתי על אשור היה להם, **וְכֹאֲשֶׁר יַעֲצִיתִי הִיא תִקּוּם:** כן מה שחשבתי על בבל יתקיים בהם. **לְשִׁבְרֵי אֲשׁוּר בְּאֶרְצִי** מחשבתי היתה לשבור את אשור בארצי כי נפל סביב ירושלים, **וְעַל הָרֵי אַבּוּסֵנוּ** ועל ההרים שלי ארמוס אותו, **וְסָר מֵעֲלֵיהֶם עֵלּוּ** אז יסור מישראל העול ששמו על ישראל, **וְסָבְלוּ מֵעַל שַׁכְמוֹ יִסּוּר:** והמשא שהעמיס אשור על כתפו של ישראל יסור ממנו. **זֹאת הָעֵצָה הַיְעוּצָה עַל כָּל הָאֶרֶץ** העצה היעוצה על כל הארץ, **וְזֹאת הַיַּד הַנְּטוּיָה** והיד הנטויה, **עַל כָּל הַגּוֹיִם:** תהיה על בבל בשעתה ועל אשור בשעתו. **כִּי יְהוָה צְבָאוֹת יַעֲץ** הלא ד' יעץ את העצה, **וּמִי יִפֹּר** ומי יוכל לבטלה, **וְיָדוּ הַנְּטוּיָה** וידו של ד' נטויה להכותם, **וּמִי יִשִּׁיבָנָה:** ומי יוכל להשיב אותה. עתה בא לדבר על פלשתים, ונבואה זו אמר בשנת מות המלך אחז. **בְּשָׁנַת מוֹת הַמֶּלֶךְ אַחַז הָיָה הַמֶּשָׂא הַזֶּה:** המלכים שמלכו עד אחז היו מכים בפלשתים ובימיו נחלשה המלכות. **אֵל תִּשְׁמָחִי פְּלִשְׁתַּי כְּלָךְ** ועל כך אומר הנביא, אל תשמחי כל ארץ פלשתים, **כִּי נִשְׁבַּר שִׁבְטֵי מִכְּךָ** שנשבר המקל שהיה מכה בך, **כִּי מִשְׁרֵשׁ נִחַשׁ יֵצֵא צִפְעֵי** כי משורש הנחש היינו המלכים שקדמו יצא נחש הנקרא צפע הוא חזקיהו המלך, **וּפְרִיֹו שָׂרָף מְעוֹפֵף:** והפרי שיגדל יהיה נחש רע שְׂרָץ מהר כמו עוף מעופף. **וְרָעוּ בְּכוֹרֵי דְלָיִם** וְאַבְיוֹנִים הגדולים

והחשובים שבישראל שעתה הם דלים, יהיו רועים במרעה שמן בימי חזקיהו, **לְבַטַח יִרְבְּצוּ** ושאר העם ישכון לבטח, **וְהַמְתִּי בְרָעַב שְׂרִשְׁךָ** את עיקר פלשת אמית ברעב, **וּשְׂאֲרִיתֶךָ יְהִרְגוּ:** ומי שישאר יהרגנו חזקיהו בחרב. **הַיְלִילִי שְׁעַר פְּלֶשֶׁת תִּלְלִי** על כי נחרב השער, **זַעֲקֵי עִיר** וזעקי מרה על השממה שבעיר, **נְמוֹג פְּלֶשֶׁת כָּלֶךָ** כל פלשת נמסה ונחרבה, **כִּי מִצְּפוֹן עֵשָׂן בָּא** מארץ ישראל היושבת בצפון מזרח של פלשת תבֹּא פורענות קשה כענן, **וְאִין בּוֹדֵד בְּמוֹעֲדָיו:** ובמועד שקבעו להלחם אף חייל מחיילי חזקיהו לא יבא בודד, כי כולם יבֹּאוּ. **וַיְמַה יַעֲנֶה מְלֹאכֵי גוֹי** כל אחד משלוחי האומות שהולכים מארץ לארץ, כאשר ישאלו אותם מה דבר חדש אירע, **כִּי יֵה יְהוָה יִסֹּד צִיּוֹן יְשִׁיבוּ,** ד' יסד את ציון שסנחריב לא גבר עליה, **וַבְּהָ יַחֲסוּ עֲנֵי עַמּוֹ:** ובציון הסתתרו עניי עמו, מפני סנחריב. **מִשָּׂא מוֹאֵב** נבואה שמתנבא על מואב. **כִּי בְלִיל שְׂדֵד עַר מוֹאֵב** בלילה בעת השינה בא השודד ושדד את העיר עַר שבמואב, **נִדְמָה** גם העם נכרת, **כִּי בְלִיל שְׂדֵד קִיר מוֹאֵב** וכן את העיר קיר שבמואב, **נִדְמָה:** וגם העם נכרת (נדמה). **עֲלֵה הַבַּיִת** מואב עלה לבית העבודה זרה, **וְדִיבֶן הַבַּמּוֹת לְבָכִי** ואנשי דיבון עלו על הבמות לבכות, שהעבודה זרה תרחם עליהם, **עַל נְבוֹ וְעַל מִידְבָּא מוֹאֵב יִלְלִל** מואב מיללת על חורבן הערים נבו ומידבא, **בְּכָל רֹאשֵׁי קִרְחָה** ומורטים מצער שערות ראשם, **כָּל זָקֵן גְּרוּעָה:** ותולשים שער זקנם. **בְּחוּצַתֵּי חֲגָרוֹ שֶׁק** בחוץ בפרסום חגרו שקים מחמת אבל וצער, **עַל גְּגוֹתֶיהָ וּבְרַחֲבֵי תֵיהָ כָּל הַיְלִיל** ועל הגגות וברחובות מיילים, **יִרְדוּ בְּבָכִי:** ומשמיעים קול נהימה בבכי. **וַתִּזְעַק חֶשְׁבוֹן וְאַלְעֵלָה** עדת חשבון ואלעלה מערי מואב זעקה, **עַד יַהֲצִי נִשְׁמַע קוֹלָם** וקול הזעקה נשמעה עד יהץ, **עַל כֵּן** ובגלל זעקת העם, **חֲלָצִי מוֹאֵב** גם החיילים המזויינים של מואב, **יִרְעוּ נַפְשׁוֹ** הריעו תרועת שבר, **יִרְעֵה לֹא:** על עצמם. **לְבִי לְמוֹאֵב יִזְעַק** כל אחד מאנשי מואב אומר, אני זועק במרירות לבי ולא זעקה חיצונית, **בְּרִיחָה עַד צֵר** וכך אומרים, כל מואב ברחו עד צֵר, **עֲגַלַת שְׁלִשְׁיָה** אע"פ שהיתה מדינה חשובה, כעגל שלישי לבטן שהוא מאד חשוב ומשובח, **כִּי מַעֲלָה הַלּוּחִית בְּבָכִי יַעֲלֶה בּוֹ** כאשר יברחו דרך הר לוחית יבכו, **כִּי דֶרֶךְ חוֹרֵנִים** וכאשר יעברו במורד חורונים, **זַעֲקַת שְׁבַר יַעֲרוּ:** יעוררו זעקת שבר. עיקר השבח של מואב שיש לה מרעה שמן ודשן. **כִּי מִי נִמְרִים מְשֻׁמּוֹת יֵהִיו** אומר הנביא, מי הנהר שנקרא נְמָרִים יתייבש, **כִּי יִבֶשׁ חֲצִיר וִיתִיבֶשׁ הַחֲצִיר, כָּלֵה דָשָׂא** ויכלה הדשא, **יִרְקֵל לֹא הָיָה:** ויראה כאילו לא היה שם ירק מעולם. **עַל כֵּן** בגלל המלחמה הכבדה, **יִתְרָה עֲשָׂה** את ריבוי הממון שאספו המואבים, **וּפְקֻדָתָם** ושגנוז אצלם, **עַל נַחַל הָעֲרָבִים יִשְׂאוּם:** אל ענפי ערבה העומדים ליד הנחל יקחום, כדי להטמינם מעיני השודדים. **כִּי הַקִּיפָה הַזַּעֲקָה אֶת גְּבוּל מוֹאֵב** בכל הגבול מסביב מואב תִּשְׁמַע קוֹל זַעֲקַת מוֹאֵב, **עַד אֲגָלִים יִלְלָתָהּ וּבְאֵר אֵילִים יִלְלָתָהּ:** ויללתם תשמע עד אגלים ובאר אילים, שהם בסוף גבול מואב. **כִּי מִי דִימוֹן מְלֹאוֹ דָם** מי הנהר הנקרא דימון יהיו מלאים בדם הרוגים. **כִּי אֲשִׁית עַל דִּימוֹן נוֹסְפוֹת** שמו דימון מלשון דם, ואומר הקב"ה אוסיף עליו דם הרוגים, **לְפָלִיטַת מוֹאֵב אַרְיָה וְלִשְׂאֲרֵית אֲדָמָה** והנשארים על אדמת מואב יאכלום אריות וחיתו יער. מלכי מואב היו רגילים לשלוח מתנה כבשים שִׁמְנִים (כרים) למלכי ישראל עד שמת אחאב, והחלו מורדים בישראל. **שְׁלַחוּ כֹר** אומר הנביא, היה מן הראוי שתשלחו כבשים שמנים למלך יהודה שהוא מלך כשר, **מִשַׁל אֶרֶץ** אתה המושל בארץ מואב, **מִסְלַע מְדַבְּרָה** מעיר המלוכה שנקראת "סלע מדברה", **אֶל הַר בֵּת צִיּוֹן:** להר של עדת ציון, ובזה היית מציל עצמך. **וְהָיָה כְּעוֹף נוֹדֵד** ומכיון שלא עשיתם כן תהיו נודדים ממקומכם כעוף נודד מן הקן, **קֵן מְשַׁלַּח** וכאפרוחים המשולחים מן הקן והולכים מטולטלים נעים ונדים, כן תגלה אתה, **תִּהְיֶינָה בְּנוֹת מוֹאֵב מַעֲבֹרֹת לְאַרְנוֹן:** השבאים יעבירו את בנות מואב לארנון גבול מאב, ושם יחלקום ביניהם וישלחום לגלות. **הַבִּיאֹוּ (הַבִּיאֹוּ) עֲצָה** אומר הנביא למואב, היה לך להביא עצה, **עֲשִׂי (עֲשׂוּ) פְּלִילָה** ולעשות משפט בעצמך, שהרי אברהם אביהם עשה הרבה לטובת לוט אביכם, **שִׁיתִי כְּלִיל צֶלֶךָ** היה לך לעשות צל כחשכת לילה להסתיר את ישראל שבורחים מהאויב דרך ארצך, **בְּתוֹךְ צְהָרִים** בעת שהיו בתוקף הצרה כמו תוקף החום בצהרים, **סִתְרֵי נְדָחִים** היה לך להסתיר את אלו שנתרחקו מארצם, **נִדְדוּ אֶל תְּגִלָּה:** היה אסור לך לגלות היכן מתחבאים ישראל הבורחים. וחוזר ואומר במילים שונות, **יְגִירוּ בְּךָ נְדָחֵי מוֹאֵב** היה מן הראוי, שהנדחים מישראל יגורו בארצך, **הָיוּ סִתְרֵי לְמוֹ מִפְּנֵי שׂוֹדֵד** ותהיי להם למסתור מפני השודד, אם

היית מסתירים היו יכולים לחזור לארצם, **כִּי אָפֶס הַמָּצָח** כי סנחריב המוצץ דמם נגמר, **כָּלֵה שׂד** כלה השודד, **תָּמוּר מִן הָאָרֶץ**: והרומס נגמר מן הארץ. **וְהוֹכֵן בַּחֲסֵד כֶּסֶף** ועתה הכין ד' כסא המלוכה בירושלים בזכות החסד שעשה חזקיהו, **וַיֵּשֶׁב עָלָיו בְּאֵמֶת** והושיב אותו ישיבה מתקיימת, **בְּאֵל הַלְלָה דָּוִד** בבית מלכות דוד, **שׂוֹפֵט** וחזקיהו שופט משפט צדק לכל בא למשפט, **וְדָרַשׁ מִשְׁפָּט** וגם חוקר ודורש לעשות משפט לנגזלים, **וּמְהֵרָ צֶדֶק**: והוא מהיר וזריז לעשות צדק. **שָׁמְעֵנוּ גְאוֹן מוֹאֵב** האומות אומרות שמענו גאות מואב, **גְּאוֹ מֵאֵד גְּאוֹתוֹ וּגְאוֹנוֹ** הוא גאה מאד, **וְעִבְרָתוֹ** ומתקצף מחמת גאותו, **לֹא כֵן בְּדָיו**: ובודה דברים מלבו, לא אמיתיים. **לָכֵן** הואיל והתגאה על כולם, לא יהיה מי שיצטער בצרתו, **יַיִלִיל מוֹאֵב** וכשיילל מואב, **לְמוֹאֵב כָּלֵה הַיַּיִלִיל** כל היללה תהיה פרטית שלו לבדו, **לְאֲשִׁישִׁי** על עקירת היסודות **קִיר חֲרָשֶׁת** של העיר קיר חרשת, **תִּהְיֶה** ישמיעו קול נהימה, **אֲךָ נִכְאִים**: רק האנשים השבורים שבמואב, לא זולתם. **כִּי שְׂדֵמוֹת חֲשָׁבוֹן אֲמָלִל** שדות התבואה (שדמות) של מואב נכרתו, **גִּפְן שְׁבֵמָה** ואת הגפנים של שבמה, **בְּעֵלֵי גוֹיִם** שרי הגויים, **הִלְמוּ שְׂרוּקֵיהֶּ** שברו את הענפים המשובחים, **עַד יַעֲזֹר נִגְעוּ** והם נגפו עד יעזר, **תַּעֲזֹר מִדְּבַר** ומואב תעזר מדרך הישר לברוח למדבר, **שְׁלַחוֹתֶיהָ** התפשטות ענפיה, **נָטְשׁוּ עֲבָרוֹ יָם**: התפזרו למרחוק עד מעבר לים, כלומר הגולים יגלו עד למרחוק. **עַל כֵּן אֲבִכָה בְּבִכִי יַעֲזֹר** מואב אומרת, אותו סוג בכי שבכיתי על יעזר, **גִּפְן שְׁבֵמָה** כך אבכה על אבדן גפן שבמה, **אֲרִיִן דְּמַעְתִּי חֲשָׁבוֹן וְאַלְעֵלָה** את חשבון ואלעלה ארוה אתכם בדמעות עיני, **כִּי עַל קִיצֶךָ** על תלישת פירות הקיץ **וְעַל קִצִּירְךָ** ועל קציר תבואה השדה, **הַיִּדֵד נָפַל**: חֲנֻתָה פתאום קבוצת שודדים שצעקו קול הידד לתלוש ולקצור. **וּנְאֻסָף שְׁמַחָה וּגִיל מִן הַכְּרָמִל** מעתה נגמרה שמחת המקומות שיש בהם שדות וכרמים (כרמל) כי לא יגדל שם כלום, **וּבִכְרָמִים לֹא יִרְנָן** לא ישמע שם קול רנה **לֹא יִרְעַע** ותרועה של שמחה. **יַיִן בִּיקְבֵּים** מי שרגיל לדרוך ענבים להמשיך יין ביקבים יתבטל, כי האויב ישחית הכל, **לֹא יִדְרֹךְ הַדֶּרֶךְ הַיִּדֵד הַשְּׁבֵתִי**: ואבטל את הקול שרגילים דורכי הענבים לזרז זה את זה בקול הידד. **עַל כֵּן** בגלל גודל חורבן מואב, **יַמְעִי לְמוֹאֵב כְּכִנּוֹר יִהְיֶה** בני מעי הומים ככנור, **וְקִרְבִּי לְקִיר חֲרָשׁ**: וכן יהמו מעי, על חורבן העיר קיר חרש. **וְהִיָּה כִּי נִרְאָה** כאשר יראה מואב **כִּי נִלְאָה מוֹאֵב עַל הַבְּמָה** שהוא עיף לעמוד על מקום גבוה (במה) להלחם מול האויב, **וּבֹא אֶל מְקַדְשׁוֹ לְהִתְפַּלֵּל** יבֹא לבית העבודה זרה להתפלל שתעזור לו, **וְלֹא יוֹכֵל**: ועם כל זה לא יוכל להתחזק, כי העבודה זרה לא תעזור לו. **זֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר דִּבֶּר יְהוָה אֶל מוֹאֵב מֵאֵז**: הגזרה נגזרה על מואב מזמן רב. **וְעַתָּה דִּבֶּר יְהוָה לֵאמֹר** ועכשיו קבע ד' זמן, **בְּשֵׁלֶשׁ שָׁנִים כְּשֵׁנֵי שָׁכִיר** בעוד שלש שנים מצומצמות כימי שכיר שמצמצם בדיוק בשני שכירותו, **וְנִקְלָה כְּבוֹד מוֹאֵב** וכבודו של מואב יהיה נקלה ונבזה, **בְּכֹל הַהֲמוֹן הָרֶב** ואף על פי שיש לו עם רב, לא יועילו לו, **וּשְׂאֵר** והשארית שתשאר ממנו **מַעֲט מִזְעֵר** יהיו מעטים, **לֹא כְּבִיר**: לא הרבה ישארו מהם. **מִשָּׂא דַמְשֶׁק** דבר נבואה על דמשק. **הִנֵּה דַמְשֶׁק מוֹסֵר מַעִיר** יהיה סר מלהיות עיר, **וְהִיתָה מְעִי מַפְלָה**: ותהיה מלאה בערימות עפר (מעִי) ממפולת הבתים. **עֲזָבוֹת עָרֵי עַרְעָר** הערים הסמוכות לערוער כבר עזובות, כי גלו מהם הראובני והגדי, **לְעִדְרִים תִּהְיֶינָה** והם נתונות לעדרי הצאן, **וּרְבֻצוּ** והם רובצים שם, **וְאִין מַחְרִיד**: והם שוממים ולכן אין מי שיפחיד אותם ויגרש אותם. **וְנִשְׁבַּת מְבַצֵּר מְאֹפְרִים** יתבטלו כל ערי המבצר של עשרת השבטים שנקראו בשם אפרים, **וּמַמְלַכָה מְדַמְשֶׁק** ותבטל מלכות מדמשק. (הנביא מזכיר את אפרים יחד עם דמשק, לפי שחברו יחד פקח מלך ישראל עם רצין מלך ארם), **וּשְׂאֵר אֲרָם** הפליטה שתישאר מארם (עיר המלוכה של דמשק), **כְּכָבוֹד בְּנֵי יִשְׂרָאֵל יִהְיוּ** יעני מהעושר כמו בני ישראל, **נָאֵם יְהוָה צְבָאוֹת**: כך אומר ד' אדון על כל הצבאות. **וְהִיָּה בַיּוֹם הַהוּא** ובזמן שיגלו עשרת השבטים **יִדַל כְּבוֹד יַעֲקֹב** יהיו דלים ועניים מעשרם, כי ילקח מהם, **וּמִשְׁמַן בָּשָׂרוֹ יִרְזָה**: ושומן בשרם יהיה כחוש. **וְהִיָּה כְּאֵסֶף קִצִּיר קֶמָה** כמו מי שקוצר בידו אחת אוסף שבלי הקמה, **וְזָרְעוּ שְׂבָלִים יִקְצֹר** ובידו השניה קוצר, כן יעשה האויב לישראל, יאספם ואחר כך יכלם. וגם מי שיברח, לא ימלט מיד האויב, כי יתפוס אותם אחד אחד, **וְהִיָּה כְּמַלְקֵט שְׂבָלִים בְּעֵמֶק רְפָאִים**: כמו המלקט שבלים בעמק הסמוך לירושלים, הנקרא עמק רפאים, שהוא מקום שצומחת שם מעט תבואה, ולוקטים אחת מכאן ואחת מכאן. **וּנְשָׂאֵר בּוֹ עוֹלֵלֹת** חזקיהו וסיעתו שהיו בירושלים ישארו, והם

מעט כמו הענבים הקטנים הנשארים בגפן, **כִּן־קֵץ זֵית** וכמו מי שכורת זיתים, **שְׁנַיִם שְׁלֹשָׁה גִּרְגָרִים** שנשארים שנים ושלושה גרגרים, **בְּרֹאשׁ אֲמִיר** בענף העליון הנקרא אֲמִיר, שלרֹב הקושי לכרתם משאירים אותם על העץ. **אַרְבַּעַת חֲמִשָּׁה בְּסַעֲפִיהָ פִּרְיָהּ** ולפעמים ישארו ארבעה או חמשה בענפים שהיו בעלי פרי, כן רק מעט ישארו שלא יכבשם סנחריב, **נְאֻם יְהוָה אֵל הַיִּשְׂרָאֵל**: כך אומר ד' שהוא אלוקי ישראל. **בַּיּוֹם הַהוּא** ובאותו זמן, **יִשְׁעָהּ הָאָדָם עַל עֵשֶׂהוּ** יפנה האדם אל ד' שעשה אותו ויבטח בו, **וְעֵינָיו אֶל קְדוֹשׁ יִשְׂרָאֵל תִּרְאֶינָהּ**: ועיניו תסתכלנה אל ד' שהוא קדוש ישראל. **וְלֹא יִשְׁעָהּ אֶל הַמִּזְבְּחוֹת** ולא יפנה עוד אל המזבחות העשויים לעבודה זרה, **מַעֲשֵׂה יָדָיו** שעשה אותם בידי, **וְאֲשֶׁר עָשׂוּ אֶצְבַּעַתָּיו לֹא יִרְאֶה** ולא יסתכל אל העבודה זרה שעשו אצבעותיו, **וְהָאֲשֵׁרִים** וגם לא אל אילן הנעבד הנקרא אשרה, **וְהַחֲמָנִים**: ולא אל הצורות העשויות לחֲמָה הנקראים חמנים. **בַּיּוֹם הַהוּא** באותו זמן, **יְהִי עָרִי מַעְזָו** ערי המבצר תהיינה עזובות מבני אדם **כַּעֲזוֹבַת הַחֶרֶשׁ** כמו יער שעזוב מבני אדם, **וְהָאֲמִיר** וכמו ענף עליון באילן, שלרוב גבהו עזוב מבני אדם, **אֲשֶׁר עָזְבוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל** וכמו רבים מהכנענים שעזבו את ארצם כאשר עמדו בני ישראל ליכנס לארץ, **וְהִיְתָה שְׂמָמָה**: ותהיה שוממה. **כִּי שִׁכַּחְתָּ אֶל הַיִּשְׁעַךָ** בגלל ששכחת את אל־קִים המושיע, **וְצוּר מַעְזָךָ לֹא זָכַרְתָּ** ואת ד' שהוא חזקך לא זכרת, **עַל כֵּן תִּטְעֵי נְטָעִי נְעַמְנִים** בגלל שמתחלה היית נוטעת נטיעות מתוקים, **וְזָמַרְתָּ זֶר תִּזְרְעֵנִי**: ועתה נטעת נטיעה זרה לא ממין גפן, כלומר עזבת עבודת ד' ועבדת עבודה זרה. **בַּיּוֹם נִטְעַךָ תִּשְׁגְּשְׁגִי** לכן בתחלה היית מצליחה, ביום הנטיעה גדלת עד למעלה, **וּבַבֹּקֶר זָרַעְךָ תִּפְרִיחִי** ולמחרת בבֹקֶר כבר יצאו פרחי זרע, **נִד קָצִיר** אבל עכשיו הענף ינדוד ממך, **בַּיּוֹם נַחְלָה בַּיּוֹם בֵּא עֲלֶיךָ מַכָּה גְדוּלָה**, **וּכְאֵב אָנוּשׁ**: וכאב חזק, כלומר האויב יבֵּא ויכלה הכל מבלי להשאיר כלום. **הוּא הֵמוֹן עַמִּים רַבִּים** הנביא מתאונן על שסנחריב יעשה בבל, **כְּהַמּוֹת יַמִּים יְהַמִּין** וההמיה והרעש של חיילי סנחריב הרבים, כקול רעש של הים, **וַיִּשְׁאוֹן לְאֲמִים כְּשִׂאוֹן מַיִם כְּבִירִים יִשְׁאוֹן**: וכופל הדברים במילות שונות, ורעש של העמים, כרעש של מים רבים. **לְאֲמִים כְּשִׂאוֹן מַיִם רַבִּים יִשְׁאוֹן** ושוב כופל הדברים, **וְגָעַר בּוֹ וְנָס מִמֶּרְחֶק** ומסיים: אבל סופו של סנחריב וחייליו יהיה שמלאך ד' יגער בו ממרחק, מן השמים, היינו שמלאך ד' יכה אותם ויהרגם, **וְרַדְף כְּמַץ הַרִים לִפְנֵי רוּחַ** ויהיה נרדף, כפסולת התבואה (מוץ) אשר הוא קל ועף מהר מפני רוח, **וּכְגַלְגַל לִפְנֵי סוּפָהּ**: וכפרח קוץ הנקרא גלגל שעף מהר מפני רוח. **לָעֵת עָרַב** המלאך יכה אותם בלילה, **וְהָיָה בְלָהָה** במכה מבהילה (בלהה), **בְּטָרֶם בִּקְרֵאֵינוּ** ועוד לפני הבֹקֶר לא יהיו בעולם. **זֶה חֶלְקֵךָ שׁוֹסִינוּ** זה החלק יקבל אשור שהיה רומס אותנו, **וְגוֹרֵל לֵב זָזִינוּ**: וזה החלק יפול בגורל, למי שהיה בזז אותנו. **הוּא אֶרֶץ צִלְצַל** ארץ שהיה בך הרבה צל (צִלְצַל) מחבלי הספינות הפרושות **כְּנָפִים** ככנפי עופות, **אֲשֶׁר מַעְבְּר לְנַהֲרֵי כּוּשׁ**: הארץ שנמצאת מעבר לנהר כוש. **הַשֵּׁלַח בַּיָּם צִירִים** הארץ שהיתה שולחת שלוחים בים, **וּבְכָלֵי גֹמָא** באניות העשויות מעצי גומא, **עַל פְּנֵי מַיִם** שהם שטים בקלות על פני המים, בימי המשיח ישלחו שלוחים לברר אם אמת הדבר שישראל חזרו לארצם, **לָכֵן מִלְּאֲכִים קָלִים** וכך אומר לשלוחיו, לכו שלוחים במהירות, **אֵל גּוֹי מְמַשֵּׁךְ** אל עם שמאז היו נמשכים בידי האומות, **וּמוֹרֵט** ותוך כדי משיכה מרטו את שער ראשם וזקנם, **אֵל עַם נוֹרָא** אל עם שנראה בהם מעשים נוראים, **מִן הוּא וְהִלָּאָהּ** מהיום שנהיה לעם, **גּוֹי קוֹ קוֹ** ובכל זמן גלותם היו מקוים וחוזרים ומקוים לד', **וּמְבוֹסָהּ** אף על פי שהיה נדרס ברגלי הכשדים, **אֲשֶׁר בָּזְאוּ נְהָרִים אֶרְצוֹ**: והגוים היו בזוזים את שלל ארצם. אומר הנביא, מה יש לכם לשלוח שלוחים אם האמת כן, **כֹּל יִשְׁבֵי תִבְל** הלא כל יושבי תבל, **וְשׁ כְּנֵי אֶרֶץ** והגֵרִים בארץ, **כְּנִשְׂא נִס הַרִים תִּרְאוּ** יראו בעיניהם שיבת ישראל לארצם, כאילו שיש (נס) מקל גבוה על ההרים, **וְכַתֵּק עַ שׁוֹפֵר תִּשְׁמְעוּ**: ובאזניהם ישמעו קול השופר, בשוב ישראל לארצו. **כִּי כִּה אָמַר יְהוָה אֵלֵי אֲמַר הַנְּבִיא**, ד' אמר אלי, **אֲשִׁקוּטָהּ** {אֲשִׁקוּטָהּ} כאשר יגאלו ישראל אהיה כביכול במנוחה, **וְאֲבִיטָהּ בְּמִכּוֹנֵי** ואסתכל על בית המקדש להיטיב עמו, **כִּחַם צַח** כמו חום ברור **עָלֵי אֹר** לאחר המטר שהוא מיטיב עם האדמה שתצמח היטב, **כְּעַב טַל בַּחַם קָצִיר**: וכמו ענן שמוריד טל על הקוצרים בזמן הקציר, ומקרר אותם מעט מהחום הכבד. **כִּי לִפְנֵי קָצִיר** לפני בֵּא זמן הקציר, **כְּתָם פָּרַח** כאשר הפרח יגמר ויהיה קרוב לבישולו, **וּבִסֹר גִּמְלָה יְהִי נְצָה** וכמו בוסר, שבתחילה היה פרח,

שקרוי ניצה, ואח"כ לאט לאט מתבשל, עד שבסוף הוא בשל לגמרי, וְכִרְת הַזְלִזִים בַּמְזַמְרוֹת ואז הכורת כורת את הגפנים הרכים (זלזלים), וְאֵת הַנְּטִישוֹת וגם הענפים הגדולים שמתפשטים, הַסִּיר הַתֵּז: הוא מסיר וכורת, כן גוג ומגוג כאשר יהיו קרובים להצלחתם עד שיכבשו את ירושלים ויגלו חלק מאנשי העיר, ילחם ד' עִמָּם ויהרגם. יַעֲזְבוּ יַחֲדוּ כל חיילי גוג ומגוג יהיו נעזבים, לְעֵיט הָרִים לעופות המצויים בהרים, וּלְבִהַמַּת הָאָרֶץ ולבהמות הארץ, וְקָץ עָלָיו הָעֵיט ומפרש: בקיץ יבואו העופות שקרויים בשם "עֵיט", וְכָל בִּהַמַּת הָאָרֶץ עָלָיו תִּחָרֵף: ובחורף יבואו בהמות הארץ, ויאכלו בשרם וישתו דמם. בַּעַת הַהִיא בעת ההיא, עת הגאולה, יוֹבֵל שֵׁי יביאו הגוים מתנה, לִיה וְהַ צְבָאוֹת את עם ישראל לד' שהוא אדון על כל הצבאות. עִם מְמַשֵּׁךְ ומתאר את עם ישראל, כגוי שהיה נמשך בידי הגוים, וּמוֹרֵט ומרטו שער ראשם וזקנם, וּמַעַם נוֹרָא עִם שנראה בהם מעשים נוראים, מִן הוּא וְהַלָּאָה מהיום שנהיה לעם, גוֹי קוֹ קוֹ והוא עם שבגלות קיוה לד' וחזר וקיוה, וּמְבוֹסָה על אף שהכשדים רמסו אותו, אֲשֶׁר בָּזְאוּ נְהָרִים אֲרָצוֹ והגוים היו בוזזים את שלל ארצם, אֶל מְקוֹם שֵׁם יְהוָה צְבָאוֹת הַר צִיּוֹן: ויביאו הגוים את העם הזה אל המקום ששוכן שם ד' אדון על כל הצבאות, הוא הר ציון. מִשָּׂא מִצְרַיִם נבואה על מצרים, הִנֵּה יְהוָה רֹכֵב עַל עֵב קַל ד' ממחר לב' א' למצרים להפרע מהם כאילו הוא רוכב על ענן קל, וּבֵא מִצְרַיִם ויבוא למצרים, וְנָעוּ אֱלִילֵי מִצְרַיִם מִפְּנֵיו וינועו (ויזוזו) בחרדה האלילים של מצרים מפני ד', וּלְבַב מִצְרַיִם יִמַּס בְּקִרְבּוֹ: והלב של המצריים ימס בתוך גופם. וְסִכַּסְכַּתִּי מִצְרַיִם בְּמִצְרַיִם מלבד האויבים שיבואו עליהם, עוד יביא ד' בלבול ביניהם, וְנִלְחַמוּ אִישׁ בְּאָחִיו וְאִישׁ בְּרֵעֵהוּ וילחמו אחד עם השני, עִיר בְּעִיר ועיר עם עיר תלחם, מַמְלָכָה בְּמַמְלָכָה: וכן ממלכה עם ממלכה. (לפי שהיו שם הרבה ממלכות). וְנִבְקָה רוּחַ מִצְרַיִם בְּקִרְבּוֹ יתרוקן רוח השכל שבתוך מצרים, וְעַצְתוֹ אֲבִלַע וד' ישחית את עצתם, שלא תהא להם עצה של חכמה, וְדַרְשׁוּ אֶל הָאֱלִילִים ואז כאשר יראו שכלתה עליהם הרעה, ילכו לדרוש ולבקש מאלילים, וְאֶל הָאֲטִים וידרשו בכישוף הנקרא אֲטִים, (לפי שהכישוף נעשה לאט ובנחת), וְאֶל הָאֲבוֹת וְאֶל הַיָּדַע נִים: וכן אל הכישופים שקרויים אובות וידעונים. וְסִכַּרְתִּי אֶת מִצְרַיִם בְּיַד אֲדָנִים קָשָׁה ואמסור (ואסגיר) את מצרים ביד אדון קשה, וּמִלֶּךְ עַז יִמְשַׁל בָּם ומלך קשה הוא מלך אשור, ימשול עליהם, נֶאֱמַר הָאֲדוֹן יְהוָה צְבָאוֹת: כך אומר האדון ד' שהוא אדון על כל הצבאות. וְנָשְׂתוּ מִיָּם מַהִיָּם מי הים יסורו ממקומם, ולא יוכלו להביא תבואה ומזון באניות בדרך הים, וְנִהָר יַחֲרַב וַיִּבֶשׁ: ונהר הנילוס יתייבש ולא ישקה את שדותיהם, ויגועו ברעב. וְהֶאֱזַנְיָחוּ נְהָרוֹת נהרות מצרים יעזבו את מימיהם, דָּלְלוּ וְחָרְבוּ יֵאֵרִי יורמו ממקומם ויתייבשו, והמים שנמצאים ביאורים, מְצוֹר שהם לחוזק למצרים, קִנְה וְסוּף מיני דשאים הנקראים קנה וסוף שגדלים ליד הנהר קָמְלוּ: יכרתו. עֲרוֹת עַל יְאוֹר עַל פִּי יְאוֹר העשבים שנשרשים ונאחזים על שפת היאור, וְכָל מִזְרַע יְאוֹר ושאר הזרעים הנזרעים בידי אדם, על שפת היאור, יִיבֶשׁ יתייבשו נִדְף ויכתשו, וְאִינָנוּ: ולא יהיו בעולם. וְאָנוּ הַדֵּיגִים הדיגים שרגילים לצוד דגים יהיו באנינות (בצער), לפי שהמים יתייבשו לא יהיו דגים, וְאֲבָלוּ כָל מִשְׁלִיכֵי בִּיאוֹר ויהיו באבילות, כל הרגילים להשליך ליאור כלים שצדים בהם דגים, חֲכָה חכה והוא כעין מחט כפוף, וּפִי רִשֵׁי מְכַמְרֵת עַל פְּנֵי מַיִם מכמורת זו רשת, אֲמָלְלוּ: יכרתו. וּבִשׁוּ עַבְדֵי פִשְׁתִּים שְׂרִיקוֹת יתביישו, אלו שמסרקים את הפשתן, וְאֶרְגִּים חוֹרֵי: ואורגי רשתות העשויים חורים, כי לא יהיה צורך במלאכתם. וְהָיוּ שֵׁת תִּיהַ מְדַכְאִים וכאשר היאור יתייבש יכתתו ישברו היסודות של מקומות אלו, שמפרט: כָּל עֵשִׂי שֶׁכָּר אֲגַמִּי נִפְשׁוּ: דרך צייד דגים, כאשר מי הנהר מתפשטים ויוצאים משפת הנהר, לבנות מקום שם יתקבצו המים וינוחו שם, ושם יוכלו לצוד דגים, קוראים לזה סכר מלשון סתימה, אגמי נפש – אגמים בהם המים נאספו ונחים שם, אֲךָ אֲוִלִים שְׂרֵי צֵעַן החכמה הסתלקה משרי צוען ונשאר שוטים, חֲכָמֵי יַעֲצִי פְרָעָה החכמים שבין יועצי פרעה ייעצו לפרעה עֲצָה נְבֻעָה עצה כסילית, כי לא הועילו כלום בעצתם, אִיךָ תִּאמְרוּ אֶל פְּרָעָה עכשיו לא יוכלו להתפאר כמו בעבר ולומר: אֲנִי חָכֵם, בֵּן חֲכָמִים אֲנִי והחכמה מוחזקת לי מאבותי שגם הם היו חכמים, בֵּן מַלְכֵי קִדְּם: אני בן מלכי קדם, שהיו בקיאים בחכמת הכישוף ושמות טומאה. אִים אֲפּוֹא חֲכָמִיךָ הנביא לועג לפרעה ואומר לו איה הם פִּי חֲכָמִיךָ, וַיִּגִּידוּ נֹא לֶךְ שיגידו לך עכשיו במה תוכל להנצל, וַיִּדְעוּ מַה יַעֲץ יְהוָה צְבָאוֹת עַל מִצְרַיִם: יתחכמו לדעת מה העצה שיעץ עליכם ד',

וכיצד להנצל מעצתו. **נואלו שרי צען** שרי צוען נעשו שוטים, **נשאו שרי נף** ושרי נוף התפתו בעצת החכמים שיעצו עצות טפשיות, **התעו את מצרים** השרים התעו מהשכל הישר (אמרו להם שינצחו במלחמה) את העם היושב במצרים, **פנת שבטיה:** שהוא ראש וחשוב שבממלכה. **יה זה מסך בקרבה ריח עוים והתעו את מצרים בכל מעשהו כהתעות שכור בקיאו:** וזה בא להם מאת ד' שבלבל דעתם ברוח של עקמומיות, היועצים והשרים התעו משכל הישר את מצרים בכל הנהגתם, כמו שכור שדעתו מבולבלת. (והגדיר את השכרות עד שמקיא מאכלו). **ול א יהיה למצרים מעשה אשר יעשה** ולא תהיה שום תועלת והצלחה במה שיעשו, **ראש** הן החשובים (ראש), **וזנב** הן הפחותים (זנב), **כפה** המשולים לכפה, ענף גדול הם חשובים, **ואגמון:** לאגמון, עשב קטן ורך, הם הפחותים. **ביום ההוא יהיה מצרים כנשים** באותו יום של מפתם יהיו המצרים חלושי כח ומוגי לב כנשים, **וחרד ופחד** וירעדו ויפחדו, **מפני תנופת יד יה זה צבאות אשר הוא מניף עליו:** ממה שד' מניף ידו עליהם להכותם. **והיתה אדמת יהודה השכינה השורה על אדמת יהודה, למצרים תהיה למצרים לחגא** לשברון רוח ופחד בלב, **כ ל אשר יזכיר א תה אליו יפחד** וכאשר יזכירו למצרים את השכינה, תפול עליהם אימה, בעבר כאשר כבש אותה סנחריב, מצרים חשבו שהדבר בא במקרה, **מפני עצת יה זה צבאות אשר הוא יועץ עליו:** אבל כאשר יראה מפלת סנחריב ע"י המלאך, יבין שהכל בא בעצת ד'. **ביום ההוא יהיו חמש ערים בארץ מצרים מדברות שפת כנען** וכאשר יראו מפלת סנחריב, יהיו חמש ערים במצרים שידברו לשון הקדש (שפת כנען), **ונשבעות ליה זה צבאות** ויאמינו בד' ויקבלו אותו לאלקים וישבעו בשמו, ויעשו הסכם ביניהם, **עיר ההרס יאמר לאחת:** שאם עיר אחת תפסיק להאמין בד', יעמדו עליה ויהרסוה. **ביום ההוא יהיה מזבח ליה זה בתוך ארץ מצרים** ומצרים יבנו בתוך ארצם, מזבח של אבנים הרבה, **ומצבה אצל גבולה** ומצבת אבן אחת בגבול מצרים, **ליה זה:** להקריב עליהם קרבנות לד'. **והיה לאות ולעד ליה זה צבאות בארץ מצרים** המזבח שבארץ מצרים יהיה לסימן ועדות שהם עובדים את ד'. **כי יצעקו אל יה זה מפני לחצים** וכאשר יצעקו לד מפני הלוחצים אותם, **וישלח להם מושיע ורב והצילים:** ישלח להם מושיע מכובד וחזק ויצילם מיד לוחציהם. **ונודע יה זה למצרים** ויהיה ד' ניכר למצרים, **ידעו מצרים את יה זה ביום ההוא** וגם הם יתנו לבם לדעת את ד', **ועבדו זבח ומנחה** והם יעבדוהו בזבח ומנחה, **ונדרו נדר ליה זה ושלמו:** וכאשר ידרו נדרים לד' ישלמו נדרם. **ונגף יה זה את מצרים** וכאשר יחטאו לד' יכה אותם, **נגף ורפוא** ומיד אחר הנגיפה ירפא אותם, לפי שיפרע מהם מעט מעט, כדי שלא יגיעו למצב שלא תהיה להם תקומה, **ושבו עד יה זה** וכאשר ישובו בתשובה, **ונעתר להם ורפאם:** ביום ההוא תהיה מסלה ממצרים אשורה יתרצה להם ויקבל תפלתם. ובעת ההיא תהיה אחוה וידידות בין מצרים ובין אשור, **ובא אשור במצרים ומצרים באשור** ותהיה דרך סלולה וכבושה ממצרים לאשור, **ועבדו מצרים את אשור:** ויבאו אחד לשני, **ביום ההוא יהיה ישראל שלישיה למצרים ולאשור** ומצרים יעבדו את ד' יחד עם אשור. (אשור יכיר אותו יותר, כיון שמלאך ד' הכה אותם). **ברכה בקרב הארץ:** ביום ההוא יהיה ישראל שלישי באמונה בד' ביחד עם מצרים ואשור, **אשר ברכו יה זה צבאות** ולכל השלשה תהיה ברכה יותר משאר אומות. **לאמר** כל אחד מהשלשה ברכו ד'. **ברוך עמי מצרים** ויאמר: ברוך מצרים שנהיה עמי ששב להאמין בי, **ומעשה ידי אשור** וברוך אשור שהבין שהמכה שהוכו בה לא במקרה היא אלא מעשי ידי ד', **ונחלתי ישראל:** וברוך ישראל אשר מעולם הם נחלתי. **בשנת ב' א תרתן אשדודה** בשנה שבא תרתן לאשדוד, **בשלח אתו סרגון מלך אשור** בשליחות סרגון (סנחריב) מלך אשור, **וילחם באשדוד וילכדה:** נלחם באשדוד והצליח ללכוד אותה. ישעיהו הנביא היה מתאבל על גלות עשרת השבטים, ולכן היה לבוש שק על מתניו, **בעת ההיא דבר יה זה ביד ישעיהו בן אמוץ לאמר לך ופתחת השק מעל מתניך** אמר לו ד' שיתיר השק מעל מתניו, **ונעלך תחלץ מעל רגליך** ויחלוץ מנעליו מעל רגליו, **ויעש כן הלך ערום ויחף:** ויעש כן ישעיהו, והך ערום ויחף. (רש"י בשם התרגום, שהיו בגדיו קרועים ולא ערום ממש). **ויאמר יה זה ד' אמר, כאשר הלך עבדי ישעיהו ערום ויחף שלש שנים** שמה שישעיהו הלך שלש שנים ערום ויחף, **אות ומופת על מצרים ועל כוש:** זה אות למה שיקרה למצרים וכוש בסוף שלש שנים. **כן ינהג מלך**

אֲשׁוּר אֶת שְׁבִי מִצְרַיִם וְכךָ יִהְיֶה, מֶלֶךְ אֲשׁוּר יוֹלִיךְ אֶת הַשְּׁבוּיִים מִמִּצְרַיִם, וְאֶת גְּלוֹת כּוּשׁ וְאֶת הַגּוֹלִים מִכּוּשׁ, נְעָרִים וְזַקְנִים עָרוֹם וְיַחֲף נְעָרִים וְזַקְנִים עָרוֹמִים וְיַחֲפִים, וְחֲשׂוּפֵי שֵׁת עֵרוֹת מִצְרַיִם: וּמִגּוּלֵי עֲרוּהָ. וְחֲתוּ וּבְשׁוֹ יִשְׂרָאֵל הָיוּ מִבֵּיטִים וּמִמִּתִּינִים לְעִזְרַת כּוּשׁ, וְהָיוּ מִתְּפָאֲרִים בְּבִטְחוֹנָם בְּמִצְרַיִם, מִכּוּשׁ מִבְּטָם וְכַאֲשֶׁר תִּגִּיעַ מִפְּלֹתָם, יִשְׁבְּרוּ וְיִתְבַּיְשׁוּ יִשְׂרָאֵל, וּמִן מִצְרַיִם תִּפְאָרְתָּם: בְּמָה שֶׁהֵבִיטוּ לְעִזְרַת כּוּשׁ, וְאָמַר יֹשֵׁב הָאֵי הַזֶּה בְּיוֹם הַהוּא וּמָמָה שֶׁהָיוּ מִתְּפָאֲרִים עִם מִצְרַיִם. הֲיֵנָה כִּי מִבְּטָנוּ אֶרֶץ יִשְׂרָאֵל שֶׁהִיא בְּגִבּוֹל הַיָּם, יֹאמְרוּ יוֹשְׁבֵיהָ, אֲשֶׁר נִסְנוּ שָׁם לְעִזְרָה זֶה מָה שֶׁקָּרָה לְאוֹמוֹת שֶׁהָיוּ מִבֵּיטִים אֲלֵיהֶם שִׁיעֲזָרוּנוּ, לְהִנָּצֵל מִפְּנֵי מֶלֶךְ אֲשׁוּר וּנְבַרַח אֲלֵיהֶם, וְאֵיךְ נִמְלֵט אֶנְחָנוּ: כִּדִּי לְהִנָּצֵל מִפְּנֵי מֶלֶךְ אֲשׁוּר, וְאִם הֵם נִפְלוּ וְלֹא יִכְלוּ לְהִצִּיל עַצְמָם, אֵיךְ נִנְצֵל אֲנַחְנוּ בְּעִזְרַתָּם.